

IFJ. GÁLFALVI RÉTHY GYULA:

KÉT T A N U L M Á N Y

A SZEXUALITÁS
FEJLŐDÉSTÖRTÉNETÉHEZ

Orvosok és természetkutatók részére.

BUDAPEST. 1924.
MAI HENRIK ÉS FIA KIADÁSA
IV., MÚZEUM-KÖRÚT 35.

*Minthogy a tárgy túllépi specialis szakkörömet
kritikai előszót nem adhatok s itt csupán arra
akarok rámutatni, hogy a mű komolyságánál és
eredetiségénél fogva megérdemli a probléma kutatói-
nak figyelmei és érdeklődéséi.*

Budapest, 1921. március 4.

VEREBÉLY.

*Ehelyről is köszönetet mondok Dr, VEREBÉLY
Tibor egyetemi tanúr úrnak, ki munkám tisztára
tudományos tendenciáit az előszóban kiemelni szíves
volt.*

*A mű stilisztikai revíziójáért Dr. STASZNEY
József kolléga úrnak tartozom köszönettel.*

Budapest, 1921. március 7.

A szerző.

A szexualitás és a társadalom.

1. §.

A szexuális működés a legjellemzőbb az Emberre az összes életműködés közül. Az állatnál szórványosan, nagy időközökben fellépő kényszercselekedet. Az embernél ellenben komplikált művészetté állandósult funkció, mely a legszorosabb összefüggésben áll a társadalom berendezésével.

Éppen ezért több tudomány szempontjából kell vele foglalkoznunk.

Az élettan szempontjából problémánk a nemi képesség, vagy potencia mibenléte.

A lélektan, vagy Jélekélettanyipi problémája a nemi kéj, Vagy -erotikus érzelmkomplexum. Mindén erotikus érzelm összefüggésben áll az ember egész szellemvilágával, és gondolatrendszerével.

Különösen kitűnik ez akkor, ha végül a szociológia alapján vesszük vizsgálat tárgyává a nemi jelenségeket.

A szexuális probléma azonban nemcsak a tudomány tárgyát képezi. Oly nagy probléma ez, hogy a filozófia, a vallás, a művészetek mind évezredek óta próbálják megoldani, eldönteni s mégis messze állunk a megoldástól.

De leginkább bizonyítja problémánk jelentőségét az a rendkívüli érdeklődés, mellyel minden laikus, minden ember adózott neki.

Meg kell állapítanunk tehát, hogy a szexuális probléma jelentőségét a tudomány még korántsem tudta értékelni, bár a legutóbbi évek munkája sok fényt vetett rá.

A vallás, a művészet, de főként az állandó szellemi munkásai nem foglalkozók nagy tömege van tisztában leginkább értékévei.

A laikus érzi a legjobban, hogy itt nem csupán évezredes problémával, hanem évezredes harccal állunk szemben.

Míg ugyanis az egyik irány célja, minden erotikus érzelm ápolása, kultiválása, a nemi élet minél intenzívebbé tétele, addig a másik irány a szexuális jelenségek korlátozására esetleg teljes elfojtására törekszik.

Míg a művészi lélek többnyire az erotikumban az élet egyik legnagyobb értékét látja, addig a vallás inkább leküzdésére törekszik s a szexuális életet kizárólag a szaporodás érdekében látja megengedhetőnek.

Esetleg még akkor sem.

A tudomány a legutóbbi időig távol állott attól, hogy a vitába beleszóljon és a tanácstalanokat véleményével támogassa.

Mindazonáltal a probléma objektív feltárása csak a tudomány alapján lehetséges s a jövő ezen az alapon megoldással biztat.

Egyelőre nem ismerjük a tényezőket, melyek hatása alatt az Ember létrejött. A kutatások kétségtelenül meggyőztek, hogy az Ember állati nívóról küzdötte fel magát a *mai* kultúrfokra, s hogy ez a fejlődés évszázadokat vett igénybe, A fejlődés oka azonban ismeretlen maradt.

Vizsgáljuk meg, mik a leglényegesebb momentumok, melyek az Embert az Állattól elválasztják.

Négy kimagasló képességgel találjuk magunkat szemben. Ezek:

- I. A társadalmi szervezkedés és együttműködés képessége,
 - II. Az alkalmazó képesség, melynek főszköze a technika,
 - III. A szellemi alkotó képesség, mely megnyilatkozik a művészetben, vallásban, filozófiában és a tudományban.
 - IV. Végül az állandó szexuális működésre való képesség, mondhatnók: a szexualitás vagy az erotikum művészete,
- Mindezek a képességek ma még ismeretlen tényezők hatására bontakoztak ki.

Hogy összefüggésüket könnyebben vizsgálhassuk, az első hármat közös csoportba oszthatjuk:

Ugyanis az Ember alkalmazó képessége, miáltal a körülményeket, a fizikai, kémiai, geológiai miliót módosítani tudja, éppúgy, mint a Szociális szervezőképesség, az emberi szellem képessége.

Ezek tehát együtt a pszichológiai tényezők, melyek az Embert jellemzik s az állattól elválasztják.

A szexuális képesség viszont a fiziológiai, az egyetlen fiziológiai képesség, melyben az Ember tútesz az állaton.

Minden más fiziológiai működés az állatnál van sokkal tisztábban kifejtve.

Míthogy az egész pszihikum fiziológiai derivátum, kétségtelen, hogy a speciálisan emberi pszihének is fiziológiai alapja van.

Az állati alkatban tehát sajátos fiziológiai elváltozások kellett létrejöjjenek, hogy létrejöhessen a pszihés fejlődés is.

Ez az elváltozás, amint láttuk, nem más, mini relatív nemi hiperpotencia. Míg ugyanis az Embernél minden fiziológiai képesség csökkent, a nemiképesség hatványozott fokra emelkedett.

Úgyhogy ideiglenesen a következő formában vonhatjuk le a konklúziót;

Az Ember *minden* szellemi képességének, tehetségének[^] fiziológiai alapja, »energia raktára« a szexuális képességben rejlik.

A szexuális képesség és szellemi képesség parallel fejlődtek az állati nívóról az emberire.

3. §.

Tételünk, hogy az Ember mindennemű tehetsége egyenesen arányos a nemiképességgel, illetve ennek függvénye: világosabban bontakozik ki előttünk, ha előbbi beosztásunkat követve, vizsgáljuk a szexualitás és a pszihikum megnyilvánulásait.

Legelső kérdés, minő összefüggés áll fenn a szexualitás és a társadalmi szervezkedés között?

Nyilvánvaló, hogy igen súlyos összefüggésekre bukkanunk, már felületes szemlélődésnél is.

Nem térhetek ki a biológiai szociológia elveire, melyek világosan kimondják, hogy a társadalom őse a család.

Itt nyilvánvaló, hogy a családot megteremtő erő szexuális forrásból fakad.

Az állati, család azért labilis-szervezet, mert az állat nemi-szükséglete is labilis és időszakos.

A családi kötelék megerősödése és állandósulása tehát a nemiszükséglet megerősödésének és állandósulásának köszöni létrejöttét.

Ebből csupán az a tétel tartozik ránk, hogy a szociális szervezkedés, melynek kiinduló pontja a családi szervezete volt, a nemi szükséglettel és képességgel parallel fejlődött a mai fokra.

Tény, hogy a család tartalmazza majdnem mindazokat az elemeket, melyekből a kifejlett társadalom fel van építve.

A család tagjai »z apa, az anya és a gyermekek. A társadalom (nemre és korra való tekintet nélkül) tartalmazza a him elemet (typus masculinus,) a nőies elemet, (typus femininus) s ezenkívül az infantil elemet is. A társadalom negyedik elemének az állati, vagy animális typus volna tekinthető.

Nos, az a kérdés, melyik osztály képezi a társadalom Aim-elemét? Nyilvánvaló, hogy a domináló, a supraordinált elemek. Kezdve az államfőtői és a kormánytagoktól le egészen azokig az egyedekig, melyek már hatáskörrel nem bírnak, azaz további alárendeltjeik nincsenek.

A társadalom nőies eleme viszont a szubordinált egyénekből kerül ki.

Látnivaló, hogy a him és nőies szociális typus között számtalan átmenet lehetséges, mert minden egyénben más arányban lehet jelen a férfias és nőies alkat.

A következő osztály az infantil typust ölelné fel. Ennek az az alkat felei meg, mely kizárólag szellemi tevékenységre diszponált, művészi vagy filozófiai munkára például.

Végül említendő a társadalomnak az az eleme, mely a fizikai munkásokból áll, s melynek legalsóbb rétegeinél mindennemű szellemi működés felesleges.

Ez az állati typus.

Ha már most analízis alá vesszük ezeket az elemeket

látjuk, hogy a szexuális képesség és az egész nemi élet mind-egyik osztályra jellemzően alakult ki,

Az animális típusnál a nemi élet majdnem olyan szór-
ványos, mint az állatnál.

(A nemi élet tehát egyáltalán nem jelenti egy egyén
állatiságát, hanem ellenkezőleg.)

A nemi jelenségek itt nem csupán ritkák, de más szem-
pontból is az állatra vallanak.

A dolog tehát úgy áll, hogy a társadalom különböző
típusai átmeneteket tartalmaznak az Állat és az Ember között.

A társadalom uralkodó eleme szexuálisan legintenzíveb-
ben él és a legnagyobb nemi potenciával bír. Tehát a leg-
távolabb áll az állati típustól.

Az egyén tehát annál távolabb áll az állati típustól
annál tisztábban *ember*, minél nagyobb nemi képessége van.

Az uralkodó típus a legpolensebb típus. A társadalom
háttérbe szorult elemei a kisebb szexuális képességűek.

Az olyan egyén, amelynek szexuális képessége egyáltalán
nincs, a társadalomban egyáltalán nem képes érvényesülni.

Az ilyen egyénnek az akarata beteg.

Szomorú tény, hogy nagy szellemi tehetségek ezrei men-
nek veszendőbe, mert nem tudnak maguknak kellő pozíciót,
nyugalmat teremteni.

Nem tudnak »érvényesülni«.

Ezért olyan gyakori látvány, hogy a nagy tehetség nagy
lehetetlenséggel párosul.

Az emberi társadalomban minden egyén szexuális képes-
sége alapján értékelődik. Ennek oka fiziológiai: Az ember
speciális akarati működése, a szexuális képességgel függ össze
és ennek függvénye.

Ha léhát egy egyén szexuális képessége megszűnik, mert
megöregszik, vagy mert kasztráción megy át, vagy egyéb haj-
éri, veszendőbe megy a társadalmi munkaképessége is.

4. §.

Ezek után nagy érdeklődésre tartana számot az a prob-
léma, hogy a nemi képesség hogyan fejleszthető.

Sajnos, erre a kérdésre a tudomány egyelőre teletietet
adni nem tud.

De igenis meg tudja mondani, hogy hogyan nem fejleszt-
hető. E tekintetben ugyanis a nemi képesség ugyanolyan
elbírálás alá tartozik, mint bármely más fiziológiai képesség.

Nem használás, vagy elégtelen működés esetén beáll az
inkatív atrófia (tétlenségi elfajulás), viszont túlságos műkö-
des esetén a funkcionális degeneráció teszi tönkre a képességet.

Konzekventer a túlzott, erőltetett nemi élet éppúgy tönkre-
teszi a nemi képességet, mint a teljesen elfojtott nemiség, a

megrögzött, exogen vagy endogén okokból keresztülvitt aszkézis.

Még egy kérdést kell tisztáznunk.

Távol áll tőlünk ez a gondolat, hogy a nemi képességet úgy állítsam be, mint az élet legfőbb értékét.

Az a szellemi alkotóképesség, mely a művésznél vagy tudósnál a zsenialitás ritka pillanataiban megnyilvánul, kétségtelenül magasabb érték a szexnáltásnál.

Csupán azt a tényt kell megállapítanunk, hogy semmiféle emberi érték és emberi működés nem lehetséges, ha a szexuális képűség hiányzik.

Hogy mi az a speciálisan *emberi* munka, azt nehéz volna pontosan megállapítani.

Kétségtelen, hogy az embert nem a fizikai munka jellemzi, mert ezt idővel teljesen feleslegessé teszi a gép. Az ember technikai lény.

Az is kétségtelen, hogy az ember nem alkalmazkodó lény, hanem alkalmazó.

Az ember alkalmazó képessége kiterjedhet az élettelen természetre: Itt látjuk a technika és a mérnöki tudományok eredményeit.

Nevezhetnők ezt az ember *fizikai alkalmazó képességei*nek.

Látjuk viszont, hogy az orvostudomány az élő szervezeteket is alkalmazni, módosítani tudja.

Ez az ember *fiziológiai alkalmazó képességei* mutatja.

A tanárok, tanítók, papok, nevelők, népszerű írók, szóval a pedagógusok *pszichológiai alkalmazó tehetséggel* bírnak.

Végül lehet az ember alkalmazó képessége *szociológiai* is. E képesség birtokosai az államférfiak, hadvezérek államfők etc.*

Nos, bármi téren nyilatkozzon is meg az ember alkalmazó képessége, az orvosi, lélektani és egyéb megfigyelések azt igazolják, hogy ez nemképesség nélkül nem exisztálhat, s a nemi képesség tönkrejutása, vagy ki nem fejlődése vagy megbetegedése esetén az alkalmazó .képesség is tönkremegy.

Az egyén tebát nem képes tovább a társadalom munkájában résztvenni.

Ezen a fokon az alkalmazás eszközei már majdnem tisztán pszichológiaiak és pedig verbálzugesztiók.

A művelés a szociális életre úgy tekinthető, mint egy dressura bizonyos szugesztiók szugesztiók iránt.

Az emberi alkalmazóképesség tehát szociális téren egy szugesztív erőn alapul az alantas és a főlebbvaló olyan viszonyban vannak, mint a médium és a hipnotizőr.

Általában a társadalmi úgy foghatjuk fel, hoy minden tagja médium is, hipnotizőr is egy személvben.

Kivétel csak a legalsóbb és a legfelsőbb réteg.

5. §.

Vizsgálva a társadalmi munkamegosztás és a technika célját, látjuk, hogy ezek teremtették meg azt a kényelmet és biztonságot, mely az ember állandó nemi életét lehetővé teszi.

És ez nem véletlen, hogy a társadalmi szervezetségnek a szexuális működés támogatása a célja.

A szexuális működés a szaporodásnak képezi alapjai azért, hogy a társadalmi szervezet a nemi életet támogassa, a szaporodást s így saját növekedését támogassa,

A társadalom egy ma is növésben levő szervezet.

6. §.

Vájjon mivel lehelne ezekután magyarázatát adni, hogy a nemi élet a társadalom részéről üldözésben is részesül/

A társadalom számos intézkedése az erotikus érzelmek leküzdését célozza, s néha igazán úgy látszik, mintha a szociális intézkedések nem akarnák megtúrni a nemi életet.

Ennek több oka van.

A társadalom s főként a közvélemény üldözendőnek tart s erkölstelennek minősít minden olyan nemi ténykedést, ahol a szaporodás lehetősége eleve kizárt. Ahol tehát a nemi működésből a társadalomnak nem lehet haszna, mert: kizárólag az illető egyének érdekeit szolgálja.

Ez az egyik ok.

A másik törekvés súlyosabb igényekkel lép fel, s a szexuális jelenségeket ott is temperálni, elfojtani igyekeznek, ahol a szaporodás lehetősége megvolna.

Itt úgy látszik, hogy az emberi szellem intuitíve súlyos értékeket fedezett le a szexuális tartózkodásban s valahogy kialakult egy vélemény, mely minden nemi jelenséget erkölstelennek minősít.

Egy *Tolsztoj*, *Pál* apostol, *Lionardo da Vinci* határozottan ilyen szellemben nyilatkoztak.

A nagy *Lionardo* határozottan esztétikiatlannak, sőt undorítóknak bélyegzi a nemi működést.

— . . . de ha meg nem házasodtok, még jobban teszitek — írja a szigorú *Pál* apostol.

A Tolsztojizmus tanításai szintén eléggé ismertek. Ez a rendszer leszámol azzal, hogy az abszolúte keresztülvitt nemi absztinencia következtében az emberiség kipusztulni).

Helyes — mondja *Tolsztoj* — kipusztul, mert betöltötte hivatását, betöltötte a morált.

Ha én ezeket a jelenségeket itt bírálni és magyarázni akarom, csak saját *impresszióimra* szorítkozható!

Az egyik impresszióm az, hogy vallásos gondolkodóknál a nemi tartózkodás azért üdvös, hasznos és erkölcsös dolog mert valahogy a halhatatlanság fogalmával asszociálódott.

Legtöbb helyen ez a hit úgy nyer kifejezést, hogy a nemi tartózkodás jutalma a túlvilági örök élet. Azaz a test meghal ugyan, de a lélek jutalmul örök életet nyer.

Sok helyt azonban felcsillanni látom azt a hitet, hogy a teljes nemi aszkézis jutalma földi halhatatlanság is.

Maga a Genesis is úgy írja le az embereket, hogy azok halhatatlanok voltak és csak akkor váltak halandóvá, midőn *szakítottak a tiltott fának gyümölcséből*. Ez a kifejezés nagyon is könnyen érthető' szimbolikusan, annál is inkább, mert ettől a perctől kezdve érezték az emberek a *szemérmet* és ezáltal lettek jónak és rossznak tudói.

Nos, valahogy sejteni lehet ezekután, hogy a vallás mért törekszik a nemi jelenségek leküzdésére vagy legalább is temperálására.

7. §.

A nemi élet ellen irányuló törekvéseknek még egy forrásáról akarok beszélni.

Ennek megértésére analizálnunk kell a nemi élet és a szellemi tevékenység közt fennálló összefüggést. Ezek ugyanis, sokszor igen összeférhetetlennek mutatkoznak. Nagy gondolkodók, művészek, kutatók élettapasztalatai vallanak erre. *Moll*, mint a szellemi élet higiénikus szabályát említi e nemi tartózkodást.

A szellemi munka nagyjainak életében rendszeresen látjuk felmerülni az aszkéta periódusokat.

Úgyszólván nincs olyan szellemi nagyság, ki ne böjtölt volna szexuális téren többször is hosszabb időn át.

Egész határozottan tudjuk ezt egy *Ibsen-ről*, *Goethe-ről*, *Liszt-ről*, *Mozart-ról*, nem beszélne a szexualitás nagy remeitéiről, *Lionardó-ról*, *Beethoven-ről*, *Tolsztoj-ról* és számos másról. De éppen küzdelmeik a nemi élet ellen bizonyítják, hogy egyáltalán nem nélkülözték az erotikus impulzusokat, sőt ezek talán fokozott mértékben megvoltak náluk. Sőt tudjuk, hogy éppen a szellemi nagyságok igen könnyen hajlottak mindig szexuális excessusokra s éltek hosszabb időn át fokozott nemi életet.

* Az alma közismert emlőszimbólum. Tekintsük *Goethe* sorait a walpurgis jelenetben:

Faust: (a fiatalal táncolva)
Hn álmodtam szépet ám;
Volt egy kedves almafám,
Érett almát kettőt láttam,
Mégkívántam, föl is másztam.

A dáma: Kell az alma, úgy-e bár?
Ádám is szerette már.
örül is a lelkem rajta,
Hogy kertembe van ily fajta.

Mefisztó: (a vénnel)
Én álmodtam vadat ám:
Volt egy odvas, repedt fám.
Nagy -- épen a középén,
Amily nagy volt tetszett nékem.

Mefisztó álma ugyanígy szimbolikus.
A faodú s női genitalia szimbóluma. L. II. 1. ,§.

Hiszen egy *Munkácsy, Dosztojevszkij Schumann*, tabes dorsalisban halt meg, ami kétségtelenül kezeletlen luesnek s így szexuális fertőzésnek volt a következménye. Hasonlót tudunk *Heinéről* is.

Aki csak némileg ismeri az irodalmat, észreveheti, hogy akárhányszor fokozott az erotikum benne, sőt néha a frivolitás és a bujaság nyomaival találkozunk a legnagyobb szellemeknél.

Mindezt annak az igazolására említem fel, hogy a szellemi nagyságoknál korántsem hiányzott a nemi képesség, sőt majdnem mindig fokozottan megvolt. Érdemes volna életrajzokat ebből a szempontból megírni. *Chopin* például akárhányszor a legalacsonyabb körökben keresett izgalmakat, hogy rögtönzött hangversenyeihez diszpozíciót nyerjen. Ugyanazt mondhatnók *Reviczky-ről*.

Liszt, gyermekéveiből alig felcseperedve a legintenzívebb erotikus világba csöppent bele, s a francia főváros szépségei halmozták el kegyükkel. A nagy *Tolsztoj* éppenily bohéméletet élt fiatalabb éveiben, mint a döblingi mártír, *Széchenyi*, vagy a csapongó érzékiségű *Goethe*.

Látjuk tehát, hogy a nemiség elleni törekvések nem az életerő hiányát jelentetlek náluk. Az elzárkózás az élvezettől, a »világi gyönyörök «-tol a szellemi alkotás, az igazi nagy alkotás előfeltétele volt náluk.

Gyönyörűen ecseteli ezt *Mereskovszki Lionardójában* a Mona Lisa eset kapcsán.

Ha már most az esetekből törvényszerűséget akarunk levonni, a szellemi munkát keli felbontani két különböző funkcióra.

Az egyik funkció a tulajdonképeni alkotás, mely nem függ az akarattól, nem tudatos, nem szándékos, hanem egy pillanatokig tartó sajátos szellemi állapotban folyik le, amit ma zsenialitásnak nevezünk s amit a régiek isteni kinyilatkoztatásnak neveztek.

A zseninek semmisen lehetetlen, éppúgy mint egy istennek, s hogy az emberi szellem időnként oly rendkívüli dolgokat alkot, megvalósít, vagy megokol, melyek azelőtt csodaszámba mentek, azt a zsenialitás ritka pillanatainak köszönheti.

Ds ha eltekintünk a kivételes nagyságok kivételes perceitől, Igénytelenek vagyunk elismerni, hogy bármilyen szellemi alkotó munka nem olyan kedélyállapotban folyt le, amitnormálisnak nevezhetnénk.

Nos ennek az abnormális állapotnak, melyben a szellemi alkotás lefolyik, kétségtelenül előfeltétele a nemi tartózkodás. Akárhányszor hosszabb időn át is. Az orvostudományban *Freud* beszélt először a szexuális energiák átszellemüléséről, szublimációjáról. Sajnos egyelőre nem ismerjük, hogy mik

azok a szexuális energiák, még kevésbé, hogy hogyan szellemülnek át.

Kétségtelen azonban, hogy *Freud* gondolata értékkel bír habár még csak az első lépés a szexuális probléma orvosi felkutatására.

A szellemi munka másik fázisa volna a szellemi alkotás megvalósítása, anyagba, formába öntése, vagy szimbolikus megörökítése (hangjegyekkel, vagy írással). A szellemi munkának ez a megörökítő része már nem nélkülözheti, nézetem szerint, a nemi életet.

Én egyébként a problémát a biológiai szociológia alapján szeretném magyarázni.

Ha ugyanis az élő szervezetei vizsgáljuk, látjuk, hogy annak minden sejtje osztás —, szaporodásképes.

Kivételt csupán egy sejttypus képez: Az idegsejt. Az idegsejtek az egész élet folyamán egyszer sem oszlanak, legalább is rendszerint nem, s már az újszülött tartalmazza mindazokat az idegsejteket, melyeket egész életében használni fog.

A neuron tehát nem szaporodik.

Analógiánk alapján a szellemi munkásokat a társadalom idegsejtjeinek tekinthetjük.

A társadalom ugyan korántsem olyan tökéletes és régi szervezet, mintegy sejtállam, de mégis ezzel analog. A fiziológiai megoldás tehát arra látszik utalni, hogy a *kizárólagos* szellemi munka nem tűri meg a szaporodási funkciót,

Ezáltal némileg megvilágítva láthatjuk, hogy a szellemi kiválóságok mért törekednek időnként emancipálódni a szaporodás alól. Ez a törekvés tehát tulajdonképpen törekvés az idegsejttypus felé; valószínű, hogy idővel létrejönnek majd ilyen szociális neuron egyének, akik a szaporodás elől teljesen kivonták magukat, bár erre való képességüket csorbíthatlanul vagy akár fokozottan megőrizték.

Ez persze csak a szociális diferenciációnak magasabb fokán következhetik be. A mai nivón még lehetetlen egy egyének tisztán szellemi életet élni. Szüksége van akaraterejére, s így ha tetszik ha nem, kénytelen minduntalan belemerülni a szexuális életbe.

A mai társadalom, még nincs azon a fokon, hogy a szexualitás remetéit kibírja és eltartsa.

A konstitúció szempontjából minden szexuális tartózkodás akaratlagosan létrehozott infantilizációnak tekinthető.

A szexualitás lélekfejlődéstana.

1. §.

Legelső kérdésünk, hogy az erotikus érzelmkomplexum minek hatására jön létre.

A fiziológia erre azt a feleletet adja, hogy az erekcióban levő nemi szervek mechanikai ingerlése, dörzsölése az erotikus érzelm kiváltó oka.

Normális esetben a him nemi szerv érző felületét, a glans penist azáltal éri inger, hogy a női nemi szerv, a vagina falához dörzsölődik a koitusz alkalmával.

Úgy a him, mint a női nemi szerv ingerelhető azonban önmagában is. Ez történik az onánia vagy maszturbáció alkalmával, amidőn a férfi a praeputiomot, vagy kezét, a nő ujját vagy valami más tárgyat használ nemi szervének ingerlésére. A fiziológiai álláspont szerint tehát a kiváltó ok egy fizikai inger. Ha tekintetbe vesszük, hogy a koitusz alatt a külső női nemi szerv *Bartholini* mirigyei erősen szecernálnak, esetleg beszélhetnénk kémiai ingerről is.

Mindez a magyarázat elégtelen, sőt téves, és egyáltalán nem vezet az erotikum magyarázatához.

A fiziológiai álláspont ellen a következő két ellenvetés emelhető:

1. Lehetséges az az eset, amidőn erekcióban levő nemi szervet ingerlünk s ennek ellenére a tudatban nem jön létre az erotikus komplexum.

Itt el kell tekintenünk attól a kéj érzéstől, mély esetleg a herében vagy ováriumban jelentkezik az izgatásra.

Ez igen csekély és másodrendű dolog.

Lehetséges, hogy a tudatot nem egy kéjes, mindent lenyűgöző kellemes érzés lepi el, hanem ellenkezőleg egy igen kellemetlen vagy undorító, kínos, erőlködő, vagy utálkozó érzés. Annak ellenére, hogy a rendes erekcióban levő szervet inger éri, maszturbáció vagy a másik személy útján;

Itt tehát a nemi élvezést pszihikai tényezők gátolják, sőt egészen lehetetlenné tehetik.

II. Meg súlyosabb ellenvetés is hozható fel: Tudniillik: A szexuális gyönyör létrejöhet az erekcióban levő nemi szerv ingerlése nélkül. Sőt erekció nélkül.

Erre vonatkozólag számos eset lehetséges-

Legelőször az álmodt említtem meg, speciell az erotikus tartalmú álmodt, mely a legintenzívebb szexuális gyönyört keltetheti, anélkül, hogy a nemi részek ingerületbe jönnének. Ilyen álmod lehet egyszerűen meztelen alakok látása, vagy koituszt, oniániát végző személyeké, esetleg lehet szimbolikus is.

Ugyanígy erotikus olvasmány, regény, elbeszélés, vers, vagy erotikus szobormű, akt, vagy jelenet, vagy hasonló tárgyú festmény is kiválthatja a nemi élvezést, amely fiziognómiás alapon épügy felismerhető mint önmegfigyelés útján.

Az erotikus témájú művészi alkotás lehet tehát kiváltó ok.

Még inkább kelthet élvezetet erotikus jeleneteknek, vagy meztelen személyeknek a látása.

Majdnem koitusszal egyenértékű, a másik nemű személy nemi élvezésének vagy maszturbációjának végig nézése. Ezen alapul egy eddig kevés figyelemre méltatott gyakori perverzió, melynél egy egyén azáltal szerez magának élvezetet, hogy a másik felet maszturbálja. Leginkább fáradt férfiak üzik, inkább csak akkor, ha nő nem felel meg igényeiknek, például mert nagyon fiatal.

Ezek után világos, hogy a nemi élvezés vagy erotikus érzelem létrejövéséhez nem feltétlenül szükséges, hogy a nemi szerv erekcióba jöjjön, vagy hogy azt inger érje. Úgy, hogy a nemi élvezés kiváltó oka semmiesetre sem lehet kizárólag a fizikai inger.

Sokkal lényegesebb szerep jut a pszihikai ingernek. Akár erotikus álmod, vagy olvasmány vagy kép, vagy tényleges jelene, látása váltja ki az élvezést, a hatás tisztán pszihológiai s csak per pszihé élettani is.

Ezek után joggal hihetjük, hogy abban az esetben is, amidőn a nemi szervet is éri inger, akár a másik személy részéről, akár maszturbáció folytán, akkor sem tisztán fiziológiai kiváltó okról van szó.

Ab ovo teljesen valószínűtlen, hogy a nemi szerv, melynek idegei egészen jelentéktelenek, olyan domináló és általános hatást tudjon kifejteni az egész szervezetre.

Úgyhogy arra az eredményre jutunk, hogy a nemi élvezés kiváltó oka pszihológiai, quasi autoszugesztív természetű.

A másikkemű személy látása, esztétikai csodálása, érzékelése hallás, tapintás, szaglás, szóval az összes érzékszerv útján, vagy mindezeknek elképzelése egy autoszugesztív folyamatot indít meg a szervezetben.

Ha a másik nemű személy nem megfelelő, nagyon idős, vagy túl fiatal, formátlan, vagy közönséges, szóval nem szinpatikus, vagy éppen undort, visszatetszést keltő: a nemi élvezés

igen gyengén, tökéletlenül váltódik ki, vagy egyáltalán, nem, dacára a teljes potenciának és erekciónak.

A pszichológiai tényező tehát uralni látszik a folyamatot, s teljesen lehetetlenné teheti, vagy ellenkezőleg, hatványozott fokra emelheti a szexuális gyönyört.

2. §.

Egyelőre megállapítottuk tehát, hogy a nemileg érintkező egyének fiziológiai és pszichés kapcsolatban vannak egymással.

A hím és női nemi részek erekcióban levő szövetei ritmikus reflexes ingerlést nyernek s ez váltja ki a fiziológiai kék érzést.

Ennél sokkal fontosabb azonban a pszichológiai kapcsolat. Kérdés miben áll ez?

Mert ha azt mondjuk, hogy a másik nemű személy testének látása s az egész test felületi érzelése egy autoszugesztív folyamatot indít meg, úgy az egyik problémát egy másik problémára vezettük vissza.

A szugesztív és az autoszugesztív problémája éppoly megoldatlan, mint az erotikum mibenléte.

A megoldás felé *Freud* tette meg az első lépést, amidőn megalkotta az anyakomplexum fogalmát.

Freud felismerte ugyanis, hogy a gyermek első erotikus vágyrezdülései az anyjára irányulnak. Ez roppantul természetes, hiszen a gyermek világra jötté is szexuális folyamatok eredménye s eltekintve attól, hogy a gyermek hosszú időn a legbensőbb élettani kapcsolatban volt az anyatesttel, ez a kapcsolat a születés után is folytatódik.

Mindaddig amíg az anya emlőiből táplálja a gyermekét, trofikai, tehát élettani kapcsolatban áll vele.

Épúgy, ahogy a menstruális vér szexuális produktum, szexuális jellegű termék az anyatej is. Tehát a gyermek az uterusból való kijutás után is az anyának menstruatív, tehát szexuális produktumaiból táplálkozik.

Figyelembe kell vennünk, hogy a nemi funkció révén a nő is állandóan szexuális termékekhez jut, a spermához.

A sperma, melynek egy milliomod része sem szükségessé teszi a megtermékenyítéshez, felszívódik a női testben s ott egy morfogenetikai-trofikai hatást fejt ki.

Ugyanúgy, ahogy a nő szexuális termékeket kap a férfitől, a gyermek szexuális termékeket kap a nőtől, az anyától.

A gyermek tehát ugyanolyan viszonyban van az anyjával, mint az anya a férjével.

Mindebből egy konzekvencia épül fel: A gyermek úgy

az anyatesten belül, mint a születés után hosszasan szexuális produktumokból nyer táplálékot.

A gyermek határtalan ragaszkodása az anyjához arra vall, hogy a gyermek az anyatesten belül a legintenzívebb jólétet élvezte.

A gyermek fejlődése az alatt az idő alatt úgyszólván egy állandó diffúz szexuális élvezés lehetett, melynek emléke a gyermek tudatalattiját mindvégig betölti és dominálja. Nem mosódik el ez az emlék később sem, hanem az egész altudatban vagy álomtudatban domináns szerepet játszik. A pubertás után, midőn az egyén átesik a nemi éresem s rendes nemi életet kezd élni, ezek az embrionális érzélememlékek képezik az erotikus érzelmek forrását.

Az erotikus vagy szexuális élvezés alatt tehát az álomtudatban azok az érzelmek keinek életre, s töltik be, foglalják le az egész lelkületet, melyek az anyatestben való fejlődés ideiből maradtak meg.

FA nemi kéj tehát pszichológiai szempontból egy érzélememlékezésnek fogható fel, amit reálszuggesztíók keltenek életre. A nemi kéj annak az élvezetnek a reprodukálása az anyatestben való fejlődéssel jár.

Sőt a hím nemi helyzet úgy fogható fel, mint egy törekvés visszajutni az anyatestbe.

Általában a felek egész testtel érzékelik egymást, s ez a fő szuggesztív tényező, ami a tudat alatt az anyatestben levés illúzióját felkelti.

Mintogy a férfira nézve a nemi működés egy fizikémiai veszteséget jelent, a sperma veszteséget, ellenben a nő kémiai nyer ezáltal, quási egy trofikai folyamatban részesül, ugyanúgy mint a gyermek az anyatestben: A nő szexuális élvezése reálisabb és fiziológiaiba, infantilebb, és az embrionális állapothoz tényleg közelebb áll, míg a férfi élvezése inkább pszichológiai, azaz antoszuggesztív.

3. §.

Ezek után jobban megértjük, hogy mit jelent a szociális milió a nemi funkció szempontjából.

A nemi élet kényelmet igényel. Biztonságot, nyugalmat. és sok más egyebét, ami egy nemszociális lény, tehát egy állat életéből hiányzik.

Hasonlítsuk össze egy állat éleiet egy emberével. Az állat állandó rettegésben él életéért. Minden pillanatban résen kell legyen, hogy esetleg élethalál harcot vívjon. Az idegfeszültségnek állandóan igen magas fokán van. Ezenfelül a leg-súlyosabb fizikai munkát végzi, végül pszihikailag állandóan a találékonyság, a leleményesség, furfang s egyéb ösztönös-intuitív működések a sajátjai. Ez az *állandó* invenciós, vagy intuitív készség az emberből kihalt. Részben talán meg van

még a primitív népeknél, igen csekély töredékben az alsóbb néposztályoknál. Sajnos, a pszichológusok egyelőre nem számoltak azzal, hogy mit jelent ez az *állati intuíció*.

Az ember erre képtelen. Képtelen azért, mert az intuitív szellem a társadalomnak csak bizonyos elemeinél van még, a szellemi munkások legkiválóbbjainál; igaz hogy itt aztán csodákat művel.

A társadalom többi elemeinél az intuitív-szellem halott; meghalt, mert feleslegessé vált; a társadalom úgynevezett szellemi munkásai is, tehát a hivatalnokok, tiszték, papok, pedagógusok: sablonozott, sémás szellemi működést fejtenek ki.

Az emberi intuitív szellem munkája le van fektetve a művészetben, vallásban, filozófiában, tudományban, ismeretelméletben s így lehetővé nem téve, hogy a nagy többség emancipálódjon a szellemi alkotás elől.

Végtelenül fontos a nemi funkció szempontjából, mely mint láttuk, inkompatibilis az alkotó szellemi munkával. Ez is egyik tényező, amely lehetővé teszi a nagy többség állandó nemi életét.

Ha a társadalom minden tagja az alkotó szellemi munkára kényszerülne, a társadalom minden tagjánál ugyanazok a súlyos konfliktusok lépnének fel, melyek egy alkotó szellem életét jellemzik, s melyek végeredményben egy merőben pathologikus, például ciklusos karaktert eredményeznek.

Ugyanígy állunk a súlyos fizikai munkával is. Ez alól főként a technika, a gép menti fel az embert, egyre fokozottabb mértékben s a jövőben teljesen el fog tűnni a fizikai munkás, mert feleslegessé válik. A súlyos testi munka épp-összeférhetetlen férhetetlen az állandó nemi élettel, mint an intuitív szellemi munka. Már pedig ha nem volna technika és nem volna társadalmi munkamegosztás, úgy senki sem vonhatná ki magát a súlyos fizikai munka alól.

De talán mindezeknél fontosabb az a nyugalom és biztonság az élei és a megélhetés felől, melyet a társadalmi berendezés garantál. Ideszámíthatjuk a technikai védőberendezéseket az időjárás, a hideg ellen, a zaklatások, a támadások ellen. A ruha, a lakás, a fegyverek, a hő és fényenergia tetszés szerinti felhasználása mind nélkülözhetetlenek az embernek, nélkülözhetetlenek az állandó nemi élet szempontjából. A társadalom által nyújtott biztonság kényelem és nyugalom, a technika, és a szellemi alkotások regisztráltsága: mindez az ember elvesztett alkalmazkodóképességének a pótléka, s mindez előfeltétele annak, hogy állandó nemi életet folytasson.

A társadalom berendezkedése tehát egy ideális kényelmi állapot felé konvergál: Olyan helyzetben, olyan védettségben és biztonságban akarja látni minden egyes tagját, mint amelyben a fejlődő egyén van az anyatestben.

4. §

A szemérem és exhibíció oly jelenségek, melyek a legszorosabban összefüggnek a szexuális megnyilvánulásokkal. Az exhibíció lényege, hogy az egyén nemi szerveit, különösen erekcióban, vagy esetleg egész testét lemezteleníti, a másik neműnek vagy neműeknek mutogatja, miáltal azokat ösztönyszerűleg koiluszra vagy maszturbációra csábítani törekszik.

Különösen gyakran lépnek fel exhibíciós hajlamok gyermekeknél, ha egymás között vannak, úgyszintén az alsóbb néposztályoknál. Rendesen ez vezeti be a gyermekek szexuális megnyilatkozásait egymás előtt.

Ugyanúgy gyakori szokásnak látjuk a nevelőszemélyek nevelőnők, cselédnők exhibíciós hajlamát gyermekek előtt. Havelock *Ellis*. (Das Geschlechtsgefühl) esetek roppant tömeget gyűjtötte össze erre vonatkozóig.

Valószínűnek kell tartanunk ezek után, hogy az exhibíció rendes szexuális kihívás volt a praehisztórikus időben s az erotikus hangulatban levő egyén állapotának mutogatásával dicsekedett s így akart a szexuális ténykedéshez partnert szerezni. Ugyanígy normális az exhibíció vad népeknél, akik ma élnek át a praehisztórikus korszakok valamelyikét. A nemi szervek, vagy a meztelen test mutogatása tehát egyszerűen felhívás koituszra.

Itt nem térek ki arra, hogy az infantil fejlődés milyen mélyreható összefüggésben van a praehisztórikus fejlődéssel. Könnyű annak bizonyítása, hogy a gyermek fejlődése voltaképpen a praehisztórikus fejlődés rekapitulációja.

Tény, hogy a gyermek lelki világában mindazok a szokások, pszichés karakter sajátságok betörhetnek, melyek; a praehisztórikus időket jellemezték.

A tétel egyébként önkéntes folyamánya *Haeckel* biogenetikai alaptörvényének, amely azt mondja ki, hogy az embrionális fejlődés az anyatestben, (ontogenezis) nem egyéb, mint a faj fejlődésének, a törzsfajlódásnak, vagy filogenezisnek az ismétlődése.

Nos, ezek után érthető, hogy ha az exhibíció a történelem előtti idők jellegzetes sajátsága volt, úgy a gyermek arra a legnagyobb mértékben diszponált.

Diszponáltak azonkívül a ma élő primitív népek, úgyszintén az, alsó osztályok tagjai, tehát akik a legközelebb állnak a praehisztórikus fokhoz.

Az exhibícióval merőben ellentétes szokás, morál vagy ösztön fejlődött ki a szeméremben.

A szemérem célja minden erotikus megnyilvánulás, minden szexuális mozzanat elrejtése, eltitkolása.

Hogy-hogyan fejlődött ki a szemérem, hogyan lépett a

primitív ember exhibíciós hajlama helyébe: Ez egyike a leg-súlyosabb anthropologiai-lélektani problémáknak.

A szemérem, őse, a szégyen, már az állatvilágban meglevő érzelem. Csakhogy az állati szégyen merőben más mint az ember szemérme.

Az állat hibáit, fogyatékoságait, beteg vagy sérült állapotát igyekeznek elrejtteni, tehát ezeket szégyenli.

Mondhatnók tehát, hogy az állat a negatív tulajdonságait szégyenli. Ezzel ellentétben az ember, minél magasabb fokán áll a szociális együttműködésnek, annál inkább a negatív tulajdonságait, tehát a fogyatékoságait exhibicionálja.

Ellenben az anyagi jólétét, testi, szellemi erejét, szexuális-képességét disszimulálni, rejtteni törekszik.

Az embert tehát a szerénység jellemzi; ez azonban épp oly utilitarisztikus alapon nyugszik, mint az állat szégyen-Ösztöne.

Az állat jól tudja, hogy ha hibáit nem sikerül elrejtteni, tehát elmulasztja szegye élni pl. a sérült állapotát, úgy ezt a másik állat kihasználja.

Az ember ellenben a szociális felkarolásra számít, mikor .quasi kérkedik hibáival.

Az embernek tehát megvan az a törekvése, hogy -előnyös tulajdonságait, képességeit rejtse el.

Az embernek ez az ösztönös szerénysége a legszorosabb összefüggésben áll szemérem érzetével.

A szeméremérzet tehát szexuális szerénységnek Tolna nevezhető. Megszületése, éppúgy mint minden szerénységé, évszázazredes morális dresszura következménye.

Összefüggésben áll azokkal a mélyreható vallásos, higiéniai törekvésekkel, melyek a szexuális élet elfojtására vagy temperálására irányultak. Természetes, hogy ha az állandó szexuális atmoszférát el akarták tüntetni, első dolog volt az/exhibícióval végezni.

A morál-szuggesztiók évezredes hatása alatt így aztán eltűnt az exhibíció a normális szokások köréből.

Ma már csak igen letemperált formában szokásos, s a mai ember, különösen a nő arcjátékával, mozdulatával, viselkedésével, szóval mimikájával exhibitions).

Ilyen exhibíciós jel a mosolygás vagy a kacscintás.

Mindezek a mozzanatok a nemi élvezés fiziognomiájából vannak ellesve. A kacscintás például a szemek pillanatnyi behunyásával akar a nemi élvezésre emlékeztetni.

De a szeméremnek nem csupán társadalmi célja van. Az a törekvés, hogy a nemi működést Jutókban, zárt falak közt végezzék, megmaradna akkor is, ha a morális közvélemény azt nem követelné meg. Ha nem volna szemérem, a legtöbb egyén, különösen a felsőbb osztályokból, akkor is kerülné, hogy paláim et publice koitáljon.

Ennek megértésére figyelembe kell vennünk azt az állapotot, mely nemi kielégülés következménye.

Az orgazmusz után az idegrendszernek nagyfokú kimerülése áll be, a legtöbb egyénnél ezenfelül leküzdhetetlen álmoság érzet — A nemi élvezet a legjobb altatószer — mondja *Freud* es igaza van. A normális egyén éppen azért nemi vágyait a lefekvést megelőző időre szokta elhalasztani.

Nos, kétségtelen, hogy ha valaki nem is kénytelen nemi élvezés után rögtön ágynak dőlni, szellemi és testi erejének egyáltalán nincs birtokában.

A régiek nagyon jól tudták azt. A török-magyar háborúk idején például egy kisebb haditanácson azt az indítványt adták elő, hogy a faluk leányait kell rávenni, hogy átmenjenek a török táborba, adják oda magukat a katonáknak s így azokat szeretkezésükkel gyengítsék meg. Ezáltal könnyűvé teszik a nyereséget. A köztudat tehát nagyon is tisztában van a nemi élvezés prompt *leszerelő* hatásával.

Sajátos, patológikus állapot az, mely a nemi működést követi. Érzelmi kihaltság, cynizmus jellemzik. A sivár kedélyvilág akárhányszor a legegyszimistikusabbra fordul s egészen a melankolikus ernyedtségig fokozódik.

Öngyilkosok rendszerint ebben az állapotban szokták tettüket elkövetni, tehát előzőleg tervszerűen közösjenek.

Tekintetbe véve még a gondolatmenet zavart szökelléseit, disszociáltságát, én ezt a postszexuális állapotot a szkizofréniai (dementia praecox) veszem fel azonosnak.

Nézetem, melyet még bővebben szándékozom motiválni, egyáltalán nincs ellentétben *Jung* felfogásával, ki a szkizofrén tudatban álomtudatot lát.

Erre később rátérek.

Egyelőre világos egy konzekvencia:

A nemi élet rejtésének, titkolásának, tehát a szeméremnek individuális célja van. Az egyén nem akarja köztudomásra hozni, hogy postszexuális állapotban van, tehát pszihés és motoros képességének nincs birtokában,

5. §.

Vizsgálat tárgyává téve az exhibíciót, láttuk, hogy egy praenisztorikus szokással van dolgunk. Annál az egyénnél tehát, akinél a szexualitás beteg s pszihopátia szexuális «xhibícióban nyilvánul meg, praehisztorikus elemek törnek a tudatba vagy elevenülnek fel benne.

A pszihopátia szexuális kórformáinál tehát atavizmusokkal állunk szembe. Minthogy én a pszihopátia szexuális minden körképét ezen az alapon magyarázhatónak találtam,

Kraft-Ebing elnevezése helyett a *pszihoatavizmus* szót ajánlom az exhibíció, az algolagnia, (szadizmus, mázokhizmus) a homoszexualitás, az autoerotizmus és a perverziók gyűjtőnévéül.

6. §.

Mit értünk perverzió alatt? A laikus tulajdonképpen mindent ide sorol, ami nem normális megnyilvánulása a nemi ösztönek. A szó tudományos értelme azonban igen szűkre szorult, amióta az algolagnia, a homoszexualitás és az autoerotikus, (önkielégítési) jelenségek kieslek alóla.

A perverziót ideiglenesen úgy definiálhatjuk, hogy a libidó csak egyes testrészekre, vagy éppen élettelen tárgyakra irányul.

«Ezzel ellentétben a normális nemi vágy az egész testet kívánja.

A perverziók enyhébb formája, amidőn a nemi vágy élő személy egyes testrészére irányul. Ilyenek lehetnek az emlők, a nyak, a száj, végbélnyílás, kéz, boka vagy bármi más. súlyosabb perverzióknak tekintendő, ha az egyén vágya élettelen tárgyra rögzítődik. Pl. szoborra, képre vagy éppen egyes eszközökre.

Nem szabad összetévesztenünk ezt a jelenséggel, mikor valaki onanisztikus célra valami eszközt használ fel,, de csak azért, mert a normális nemi élvezés nem áll módjában. Tudjuk, hogy ilyenkor minden eszköz alkalmazást nyerhet a nemi részek izgatására: golyók, gyertya, banána, ugorka vagy éppen mesterséges penis a nőknél, meleg vízszugár vagy más a férfínál.

Csodálatos az, hogy ilyen tárgyakra a libidó fixálódhatik, tehát az egyén szerelmes lehet a perverzió eszközeibe.

Sőt szerelmes lehet egyes maszturbációra alkalmatlan eszközökben is, ruhadarabokba, harisnyába, zsebkendőbe, papucsba, kulcsba, székbe, etc.

A perverz egyén a normális koitusznál egészen hideg, esetleg undorérzéssel küzd, vagy éppen képtelen azt végrehajtani. Perverziója tárgyának látására pedig a leghevesebb izgalomba jön, erekciója jelentkezik, sőt az élvezete a teljes kielégülésig fokozódhatik.

Kétségtelen, hogy a perverziók létrehozásában, vagy inkább csak felidézésében nagy szerepet játszik a szemérem.

Ugyanis némely esetben lehetetlen, hogy a nemi vágy normális tárgyra rögzítődjön, mert az egyén fejlődése alatt el volt zárva minden erotikus látványtól s a meztelen férfi, vagy női test egészen ismeretlen előtte.

Ez lehet ugyan aetiologiai mozzanat, de a perverziót lényegileg nem magyarázza.

Hiszen tudjuk, hogy a normális élet is át meg át van szöve perverz megnyilvánulásokkal.

Goethe nagyszerűen ecseteli egy fiataalkori versében (a *Leipziger Liederbuchban*), hogy a kedvesének egy ruhadarabja, mit levetett, egy alma, amibe beleharapott, egy pohár, amiből ivott, milyen kedves előtte. Vagy gondoljunk az elbűvölt *Faust* szavaira:

— Hozz tőle valamit nekem!
Mutasd az ágyat, hol pihen.
Hadd csókolnom a nyakkendőjét,
Ölelnem harisnyakötőjét ...

Ez nem egyedül *Goethéi* jellemző sajátság. Az az érzelmi atmoszféra, amellyel kedvesét körülvésszi, ráterjed annak minden tulajdonára, s a környezetére is. Hasonló megfigyeléseket mindenki tehetett.

Ennek a motívumai nagyon mélyen fekszenek. *Freud* álommagyarázata a leggyanútlanabb álmokban is fellelte az erotikus tartalmat, minthogy felismerte, hogy a gyanútlan tárgyak legtöbbször szexuális szimbólumok. *Freud* elméletét sokan gúnyolták, hogy mindennemű hegyes tárgyban penis-szimbólumot s minden üres, üreges tárgyban vaginaszimbólumot talál.

Csak hogy a gúnyolok nem vették figyelembe, hogy ugyanilyen lehetlenebbnél lehetlenebb tárgyakhoz csakugyan rögzíthetők a nemi vágy a perverzekenél.

Ami tehát az álomban csupán efemer jelenség, az a perverzió nál élethossziglani szenvedély.

A szimbolikus erotikái álom tehát efemer perverzió.

Úgy a szimbolikus álomban, mint a perverzió nál a nemi vágy élettelen tárggyal kerül kapcsolatba, ami esetleg csak geometriailag hasonlít nemi szervhez.

A perverz egyén tehát *komolyan veti* egy álomszimbólumot. Döntő fontosságú körülmény hozható fel még *Freud* szimbólum tana mellett.

S ez a hétköznapi beszéd.

Midőn a mindennapi emberek egymással tréfálkoznak, évődnek, egymás erotikus szándékaira célozgatnak, minden tárgyat, minden folyamatot fel tudnak használni szexuális szimbólumnak.

A varrógép munkájában éppúgy közösülést látnak, mint a fegyver elsütésében éjakulációt.

De a varrás és a lövés csak a legközönségesebb szimbólumok, ilyen végtelenül sok van. Egy parasztvicc például a női testet sütökemencével, a hímtagot kiflivel szimbolizálja.

Az intelligensebb egyének azonban a finomabb szimbólumoknak magasabb halmazát, mondhatnám szókincsét állították össze, mint akár a legvérmesebb *Freud* követő.

A mindennapos társalgásban, szellemeskedésben, a paraszti viccelődéstől e művészet és irodalom olimposzi magaslatáig minden tele van szexuális szimbólummal, s a legkonkrétebb tárgyaktól és folyamatoktól a legabsztraktabbakig minden lehet szexuális szimbólum.

Ezek összegyűjtése nyelvészeti munka.

De mindezekon kívül még egy döntő bizonyítéka van a szexuális szimbólum-tannak.

S ez a primitív nép fantáziája, főként ahogy ez a nyelv és a szavak megalkotásában megnyilvánult.

A nyelvészeti kutatás fogja csak teljesen feltárni, hogy mennyire szexuális bázison nyugszik a legtöbb szóalkotás s a primitív ember mennyire látott szexuális jelenséget a leggyorsabb természeti jelenségekben is.

A nép fantáziája, a művészi génusz, az álomtudat, a primitív ember szemlélődése, amidőn a természeti folyamatokat figyelve azokat elnevezte, végül a perverz ember lelkülete minden tárgyban és minden folyamatban láthat erotikus szexuális cselekvést.

S itt kezünkbe adja egyetlen szó mind e jelenségek magyarázatát: Az emberi lélek ősi sajátosságával, az anthropomorfizmussal állunk itt szembe.

Amidőn a perverz ember nemi szervet lát az élettelen tárgyban (tudatalatti működései révén) anthropomorf elemek törtek utat maguknak, éledtek fel a lelkében.

Az anthropomorfizmus gyönyörűen nyilvánul meg a primitív népek költészetében, vallásában, hitregéiben.

Elég csak a görög mithológiára gondolnunk, hogy belássuk, hogy a természet összes jelenségeit tekinthetjük anthropomorf szemüvegen |ü s minden természeti jelenségben láthatjuk élő lények vagy istenségek cselekvését, ugyanígy minden tárgyban magát az istent.

A napisten, a holdisten, a föld istene vagy szelleme mind perszónifikáció eredménye.

A primitív ember tehát az egész természetet élőnek látta s a természetben egyetlen, vagy több lény cselekedeteit vélte érzékelni. A természet törvényeiben viszont egy ilyen lény *szokásait* vagy gondolatait látta.

Nincs jogunk azt mondani, hogy a primitív ember rosszul látott, hogy tévedett, amikor anthropomorf szemmel nézett mindent.

Az anthropomorf világa-szemlélés nem értelemzavar, nem elvi tévedés következménye volt.

Ismeretelméleti szempontból épp oly jogosult, mint a mi analitikus-természettudományi szemléletünk.

Csupán csak azt mondhatjuk, hogy az anthropomorf szemlélet primitívebb mint a miénk.

Az emberi szellem korábbi fejlődési stádiumának felel

meg, tehát ha valaki ma is olyan pszihikummal bír, amely anthropomorf, úgy ez atavisztikus tulajdonság.

Az anthropomorfizmus pszichoatavizmus.

A perverzió esetében tehát a ludat alatt anthropomorf elemek kelnek életre s ez által atavisztikus pszihé keletkezik.

Ugyanez az anthropomorf szellem kel életre a művészetben is, úgyszintén az álomban is, ha ezek szimbolikus iránynak.

Csak hogy itt múló abnormálításról van szó, míg a perverz egyén lelkülete egy állandó szuggesztív-kényszer alá kerül.

A művész tudja, hogy ő most perszonifikál. A perverz nem tudja. A perverz egyszerűen a neki kedves tárgyhoz vonzódik, s e vonzalom lenyűgöző hatása alatt áll.

Mintegy függetlenül, néhány nyelvészeti elemzéssel fogom támogatni nézetünket, hogy a primitív nép szemlélődése mennyire szexuális szempontból lát mindent.

A legszebb szavak szexuális vagy trágár eredetűek.

A nyelvészet ugyan nincs meg azon a fokon, hogy exakt tudománynak legyen tekinthető, de később, ha még sok absztraháláson megy át, a lélektannak és a lélekfejlődésnek fontos fejezetét fogja képezni.

Alábbi fejtegetéseim a *leány* és *iuu* szó eredetére vonatkoznak s megértésük nem igényel különös nyelvészeti képzettséget.

Általában abból kell kiindulnunk, hogy a szavak őse a hangutánzás. A természetnek a hangjait utánozta a primitív ember s ezzel asszociálta a megfelelő jelenségeket.

Nyilvánvaló, hogy a természetben a cselekvés, a történés, tehát valami mozgás vagy változás idéz elő hangot s így a szavak ősei az igék.

Ennek részletesebb bizonyításával itt nem foglalkozhatom, de látni fogjuk, hogy a *fiú* és *leány* szó is minden nyelvben igéből származott.

A magyar *leány* éppúgy mint a német *Mädchen*, az angol *girl*, a francia *fille*, a latin *puella*, az ógörög.

A leány szó összetett szó *le-ány*. Azonban az *ány* szótag eredete nem világos. A *le* ellenben közismert *igekötő* és már ez is felkeltheti a gyanúkat, hogy az *-ány* szótag igének a csonkjá. Az igei származás mellett vall a szó bővebb, alakja, a *leányzó*. Itt már világos, hogy az *-ó* képző igéből szokott melléknévi igenevet képezni, tehát kell legyen ilyen ige: leányoz.

A nyitramegyei tájszó aztán egészen kezünkbe adja a kulcsot, döntőleg igazolva e szó ige eredetét. Ez a tájszó

leánycsika. A szó eleinte talán kellemetlenül érinti a fület, mert a tudat alatt a csika a csikó szóval asszociálódik.

Ez azonban merőben téves asszociáció.

A *ány csika*, nyilvánvalóan a *hány csika* szó csonkja. Hánycsi, hánycsika gyerekszó, annyi mint hanyatt feküdni, hencseregni. Hánycsi-hánycsi = feküdj hanyatt. A *le-hány csika* tehát hanyatt lefekvőt jelent.

Ez azonban a szó gyöngédebb, kedveskedő alakja.

A *le-ány* szó csupán *le-hány-t* tartalmaz. A leányt tehát az jellemzi, hogy *le-hányják*, ledobják, lehajítják, vagy hanyatt fektetik, amidőn közöszlenni akarnak vele.

Itt tehát nyilvánvaló, hogy a primitív ember meglátása szexuális jelenségre esett. A leánynak az a legjellemzőbb tulajdonsága, hogy leszoktak hányni vagy dobni.

Minden kétségünk eloszlik ez iránt, hogy ha a görög *thüigatér* szót elemezzük. A *thü-gatér* ugyanoly összetett szó,, mint a magyar *leány*.

A *thüigatér* szó azért nem ismerhető fel azonnal, mert egy hangzó kiesett belőle. Ez azonban különösen gyakori olyan nyelvben, mint a görög, ahol minden a jó hangzás után igazodott.

Az *anér* (férfi) szó ragozásánál például önkényesen beszúrnak egy hangzót s *anrosz* helyett *androsz-t* mondanak.

A *thüigatér* szó tehát eredetileg bővebb volt egy hanggal *thü-gasztér-nek* hangzott. A *gasztér* szó hasot, ágyékot, anyaméhét, altestet jelent s ilyen formában mindenütt előfordul.

Természetes, hogy a szigma kiejtése nélkül az összetett szó igen fárasztó volna.

Mármost mi a *thü* szótag értelme?

S ez egyáltalán nem problématikus. Thü-ó dobok, *hányok*, hajítok, hánytorgatok, össze-vissza rázok etc.

A szó eredete most már világos; *ihügaiér* = ledobott lehányt vagy hanyatt fektetett *has*, altest, vagy ágyék.

A görög meglátás tehát abszolúte megegyezik a magyarral. A görög szó csupán bővebb, mert a hanyattfektetés tárgyát is megjelöli.

Az angol *girl* szó már más szemponton épül fel, de a szexuális és igei eredet itt is nyilvánvaló.

A *girl* szintén egyszerűsödött egy hangzóval, bővebb alakja *girdl* volt. *To girdl*, ma is használatos ige, *feővezni*,. átfonni, átkarolni, átölelni (Gürtel). Az angol szó tehát finomabbnak s így későbbnek nevezhető s eredeti jelentés ez: átölelés.

Ellenben a német *Mädchen* az előbbiekhöz csatlakozik, mert nyilvánvalóan nem más, mint a *Made* szó kicsiny Heti alakja Umlauttal. *Made lekaszált rend-et* lehajított gabonaköteget jelent.

Az analógia tehát itt is a lehajításon alapul.

A fiú szó eredete szintén szexuális. A *fi* szótag önmagában is, az orrváladék vulgáris megjelölése. *Fi*, vagy *fika*.

Ez nyilván hangutánzó szó, a fújást jelenti.

Hogy azonban a szónak nem ez az egyedüli jelentése, az kitűnik abból, hogy *fikik* annyi, mint közösül. Innen van az enyhe káromkodás is: *fikom adta*.

Mármost nyilvánvaló, hogy a primitív ember milyen analógiát vett észre:

Az orrkifúvás és a közösülés (a férfi közösülése) közti analógiát. Mind a két folyamat lényege bizonyos váladék kiküszöbölése, kifúvása a szervezetből! A orrváladéké vagy a spermáé.

A *fi* szó tehát átvitt értelemben spermát jelent

A *fiu*, bővebb alakban *fiju* annyi mint fi-jas; spermás, spermát tartalmazó.

Hogy a *fi* szó tag más nyelvben is a fúvás, orrfúvás s átvitt értelemben az ejakulálás, megjelölésére szolgál, arra bizonyíték a latin példa is.

Filius, fiút (v. ki fiát), tehát leányt jelent.

Ugyanígy a francia *fiis*, és *fille*.

Látjuk tehát primitív ember meglátását, amely a fiúgyermekben *egy darab spermái* lát. A pór népek, gyermeküket szidalmazva, az orrváladék vagy spermaanalogiát ma is alkalmazták s aperte megnevezik a gyereket.

A latin fiú név (vonatkozás nélkül) *puer*. A leány *pu-ella*, Itt már egy másik hangcsoporttnl találkozunk, mely azonban hangutánzó, éppúgy mint a *fi*.

A *pu* a lövés hangutánzása.

Ha a gyermekek játékát megfigyeljük, látjuk, hogy minden gyermek intuitive ezzel a szótaggal jelöli a lövést, pl. a gyerek pisztoly elsülését: Pu-bumm.

Ugyanígy nyilvánvaló, hogy a köztudatban meg van a lövés és ez ejakuláció analógiája s a *lőni* szónak meg van a félig trágár átvitt értelme: közösülni.

A pu-er tehát *lövést* jelenti, azaz egy lövés, ejakulációs eredményét. A pu-ella ugyanennek a szónak a kicsinyített alakja. Kis lövés, kisebb ejakuláció...

7. §.

A *homoszexualitás* talán még elterjedtebb pszichoatavizmus, mint a perverziók. Roppant százalékokra! számolnak be a statisztikák. A homoszexuálisoknak úgyszólván külön társadalmuk van s soraikban ott látjuk a vezérek, politikusok, írók, államférfiak legkiválóbbjait. *Wilde* homoszexualitása közismert. A szerencsétlen művészt szanatórium

helyett fegyházzal súlytotta hazája. Homoszexualitással gyanúsították *Szaffót* a legnagyobb görög költőnőt, *Szókratészt* a legnagyobb moralistát, *Lionardot* a legnagyobb festőt. *)

Hogy a homoszexualitás min alapul, azt eléggé megközelítették a fiziológiai-pszichológiai kutatások.

Beszélhetünk, mint okról:

I. A pszihikum erotizációjának elváltozásáról.

II. Pszihofiziológiai hermafroditizmusról.

Különösen érdekes, hogy a normális női alkat jobban hajlik homoszexualitásra, mint a férfi.

Figyeljük csak meg a barátnők viselkedését. Mennyi ölelkezés, esők, kedveskedés. Innen már csak egy lépés a Rubikonig.

A férfiak barátsága sokkal ideálisabb, hogy úgy mondjam pszichológiább. A nők barátságában több a fiziológiai vonás, több a hajlam a homoszexuális viszonyba való átcsapásra.

Végeredményben nincs kizárva, hogy a *barátság*, bármilyen ideális is az emberi lélek homoszexuális hajlamain épül fel. Sőt olyan egyén, kiben abszolút semmi homoszexuális hajlam nincs, nem is lehet jóbarát.

A Barátságot, éppúgy mint a homoszexuális viszonyt, az teszi lehetővé, hogy minden egyénben vegyest vannak férfias és nőies vonások s csupán az a kérdés, melyik elem van túlsúlyban.

A gyermekek homoszexuális hajlama még inkább nyilvánvaló. Ez leginkább kölcsönös, vagy csak együttes onáíiában nyilvánul meg. Internátusokban, nevelőintézetekben, zárdákban és iskolákban, szóval mindenütt, ahol a nemek szerinti külön ketrekezés az elv, a homoszexuális hajlamok melegágyaival állunk szemben.

Különösen nagy arányú a leánygyermek homoszexuális tevékenysége, melyről helyes fogalma igazán csak az ideg-orvosnak van. A tanárok, szülők, szóval az orvosi idegrendszerral meg nem áldott emberek, nagyon gyámoltalanok ahhoz, hogy a tények szemébe nézzenek, vagy hogy felderítésükbe vállalkozzanak.

A súlyos fenytések, az idegbeteg nevelési rendszer hamar színészkedésre, disszimulációra tanítja a gyermeket, úgy hogy aztán a szülőknek sejtelmük sincs a gyermek szexuális fejlődéséről.

*) *Lionardó* csodálatos portréin csakugyan ott látjuk a perverz mosolygást: a hermafrodita mosolyt. *Lionardó* ideálja tehát éppúgy mint karaktere a hermafrodita jelleggel van összefüggésben. Legkérívből látszik meg ez a Keresztelő János portréján.

Ha felvetjük a kérdést, hogy a női alkat mért homoszexuálisabb mint a férfi, azt a feleletet kapjuk, hogy a nő közelebb áll a hermafrodita, azaz kétnemű typushoz.

Tény, hogy a férfi másodlagos ivarjellegei is magukon hordják a nőies bélyeget. Különösen az emlők, amelyek minden férfin megvannak, tanúskodnak a férfias alkat nőies komponenséről.

A nő fiziognomiáját vizsgálva viszont a klitoris a legszembeötlőbb férfias jelleg. A klitoris minden tekintetben megfelel a férfi hímszervének. A glans clitoridis érzékenysége s erekcióképesége lehetővé teszi, hogy a nő a klitoris ingerlése folytán is váltsion ki kékjézzést magánál.

Homoszexuális nők akárhányszor az erekcióba jött klitorisukkal közösülni képeset. Leggyakoribb persze a klitoris (csikló) maszturbatorikus izgatása. A klitoris nevéből jön csiklandós szó éppúgy a németben a kitzeln a Kitzlerből.

Tény tehát, hogy míg a férfi emlője rudimentär szerv, amelynek szerepe nincs, addig, a nő klitorisa funkcióképes hím nemi szervet képez.

Ez| nő fokozott homoszexuálitásának élettani-fiziognómiai alapja. Felhozhatnám még, hogy idősebb nőknél a bajusz, sőt a szakáll ie elég gyakori, sőt a mély hang a gége elporcosodása folytán sem ritkaság.

Mind e jelenségek abban találják magyarázatukat, hogy az anthropogenezis egy vagy több hermafrodita perióduson át vezetett.

A prehisztorikus korban voltak kétnemű lények. Bár formális emlékek nem maradtak, de a mitológia fenntartotta emléküket a férfi-nőknek (androgynos).

Ugyancsak döntő bizonyíték az embriológiai kutatás, fcaely kimutatta, hogy a 17 milliméteres embrió szexuális diferenciáción még nem ment át.

Ha már most meg akarjuk szerkeszteni a hermafrodita typut, a női tyusból kell kiinduljunk.

Hiszen a hermafrodita tudott új egyéneket világra hozni tehát uterusal kellett bírjon. Emlői voltak s szoptatni tudott.

Mármost kétféleképpen képzelhetünk el hermafroditát:

I. Aszexuálisan, azaz nem nélkül. Az ilyen egyednek sem a hím, sem a női nemi funkcióra szüksége nincs, úgyszintén nemi képessége sincs.

Az ilyen egyed nemi funkciót nem végez, mert parthenogenetikusan szaporodik. Csirasejtje vagy megegyező struktúrájú a megtermékenyített petesejttel, tehát olyan mint a hím é; női nemi sejt együtt, vagy pedig külön keletkeznek germinatív szervében spermasejtek és petesejtek s ezek utólag egyesülnek

Ha ilyen aszexuális lények léteztek, úgy ez a préhisztorikus vagy a még régebbi idő legelején volt lehetséges.

II. A másodfajú hermafrodita lény biszexuális volt, azaz him és női nemi szervei egyaránt jól fejlettek funkcióképesek voltak s quázi tetszésétől függött, hogy melyiket használja.

Ilyen lények bizonyosan voltak, mert ezek a mai embertypus ősei. Természetes, hogy a terhesség a terhesebb szerep volt, s minden hermafrodita a hím szerepért, versenyzett. A versenyben tehát az erő és ügyesség győzött, de mondhatnók azt is, hogy az erőszak. A hermafroditák tehát harcoltak egymással, s e harc elvesztése kényszeríthette csak az egyént a női szerep vállalására. A harcban okvetlenül a *hímebb* egyén győzött, azaz amelyiknek nagyobb funkcionális képességei voltak.

tíz a hermafrodita harc képezi alapját a szadisztikus-mazokhisztikus jelenségeknek is. A szadisztikus-mazokhisztikus jellemek tehát szintén az ember biszexuálitásán alapulnak.

Mint hogy az erősebb egyén mindig a férfi szerepét vívta ki magának, a gyengébbnek pedig állandóan a női szerep jutottba nem használt szervek lassan visszafejlődésnek indultak.

Értjük ezek után, hogy a nő kevésbé szívesen veszített a férfias alkatból, mint a férfi a nőiesből.

A nőben ma is intenzíven él a törekvés az elférfiasodásra, s ennek szociális megnyilatkozásai vannak. Ezt látjuk a feminista és szüfrazsett mozgalmakban. Viszont a férfiaknak a nő szerepéért nincs társadalmi mozgalmuk.

A homoszexuális alkatban tehát a nőies és férfias elem lehet egyaránt intenzíven képviselve. Viszont lehet az is, hogy az anatómiai felépítés nőies konzervációja mellett a pszikum elférfiasodik, vagy a férfias alkatban a lelkiület nőies erotizációt nyer.

Mindkét esetben elmosódnak azok az éles határok, amelyek a férfit a nőtől elválasztják.

A létrejövő homoszexuális typus tehát atavisztikus alapon épül fel, s visszatérést jelent a diferenciálatlan, hermafrodita lypus felé.

A homoszexuális férfi éppúgy bálványozza férfi kedvesét mint a normális férfi a női ideálját. Ha már most a homoszexualitás lelki hermafroditizmuson alapul, akkor a heteroszexuális törekvéseknek sem állja semmi útját. Az ilyen egyén egyaránt lehet szerelmes férfiba, vagy nőbe, tekintet nélkül a saját alkatára.

A homoszexuálitásnak ezt a fajtáját én hermafreatiszexuálitásnak nevezem.

Viszont ha arról van szó, hogy egy férfias testben a pszihikum teljesen elnőiesedett, effeminizálódott, akkor az ilyen férfi csak férfit képes szeretni s ilyenkor magának vindikálja a nő szerepét. Koitusz per anus, per os, vagy masturbáció mulualis vel lingualis szokott a kielégítési forma, lenni.

— Nekem a férfi minden — írja egy homoszexuális francia — a nő semmi, C'est une machine h produire des enfants: A nő gép, mely gyermekeket produkál.

Az elférfiasodott nő viszont női kedvest tart magának s azért ugyanolyan anyagi áldozatokat képes hozni, mint bármely férfi.

A keleti népek, különösen a japánok vezetnek a homoszexuálításban s a japán nők homoszexuális viszonya legalább olyan elterjedt, mint nálunk a maszturbáció.

8. §.

A szadizmus és mazokhismus, közös néven algolagnia, sajátos jelenségeket foglal magában Mintha merőben ellentétben állna az emberi lélekkel. A szadistának a fájdalom látására, előidézésére, kegyetlenkedésre van szüksége, hogy nemi kielégüléshez jusson.

Viszont a mazokhista saját szenvedéseiben, saját testének kínzásában talál gyönyörűséget.

Merőben érthetetlen dolgok volnának, ha a fejlődésnek nem mulatna utat a magyarázathoz.

Itt csupán a lélektani magyarázattal foglalkozom. Eleve kijelentem, hogy nem értek egyet mindazon filozófiai elméletekkel, melyek a szenvedés és a gyönyör, a kényszer és a kín között bárminemű hasonlóságot látnak.

Kényszer és kényszer merőben ellentétes érzelmek, az egyik pozitív a másik, negatív pszichés folyamat.

Pszichofiziológiai magyarázatukat azon az úton tudnók elérni, amilyen Roux haladt.

Roux felveszi, hogy az ember sejtjei, szövetei, szervei ugyanúgy létért való küzdelmet folytatnak egymással mint az individuumok. Már most nyilvánvaló, hogy ami az egyik szövet-typusnak használ, az a másikkal esetleg árt. Az idegszövet például harcban állhat a mirigyszövettel s egymás rovására igyekezhetnek fejlődni.

Ha már most ezt az összefüggést feltételezzük, világos, hogy minden olyan hatás, ami az egyik szövetet pusztítja, gyengíti, a másikkal használhat.

Világos mindebből, hogy a szervezet korántsem teljesen befejezett, harmonikus egység s világos, hogy az egyes szervek vagy szöveteknek sérítése, inzultálása, degradálása más szöveteknek hasznára válhatik.

Ilyen pszichofiziológia megfontolások után megérthetjük, hogy az egyes szövetekben létrehozott fájdalomérzések fokozhatják a másikkal szövetekben keletkező kellemes vagy kényes érzést.

A szexuális működés, speciell a nemi kék tehát *azáltal* fokozható, hogy a nemi működésben részt nem vevő szervek inzultusnak, mechanikai kínzásnak vettetnek alá.

Ez adja aztán az algolagnia magyarázatát, mely nemcsak a nyilvánvalóan szexuális eseteknél jelentkezik, hanem a valóságos, aszketikus önsanyargatásoknál is.

A vallásos önkínzó túlvilági boldogságot vár a szenvedéseiért. Voltaképen csak a saját szövetelemeinek az egymás elleni küzdelmébe avatkozott be, s a testi sanyargatás például a szexuális belső apparátusnak, vagy az idegszövetnek a fejlődéséi segítette elő.

A szadizmusnak és mazokhizmusnak van azonban tisztán pszichológiai magyarázata is.

Ezt már érintettük a homoszexualitás vizsgálatánál.. Ugyanis a nőies alkat szadisztikus kényszer alatt fejlődött tisztán nőiessé, az erősebb hermafrodita erőszakos viselkedése következtében.

Ez a szexuális fusa egyáltalán nem volt játék. Ma is megfigyelhetjük az állatok nemi életét s látjuk, hogy a szexuális enyvelgés igen könnyen csaphat át élet halál harcba, ha a nőstény semmi áron nem akar közösülni.

A nőies alkat tehát százezredes inzultusok, bántalmazások, brutalitások szóval a him szadizmus hatása alatt tisztult ki a hermafrodita alkatból.

A him alkat ugyanígy a szenvedés és a kín látásában edződött ezalatt az idő alatt.

Hiszen a him egyén domináló törekvései más téren is szadisztikus vonásokban nyilvánulnak.

A női szervezet viszont a fájdalomhoz és a szenvedéshez, kellett hozzádeződjön, Hiszen a szülés a legnagyobb fájdalmak okozója.

A női egyén bántalmazása, kínzása a him által úgy fogható fel, mintegy erőpróba a szüléssel járó szenvedésekhez.

Amidőn a him egyén gyönyörködött a női egyén szenvedésében, mintegy a szülés illúziójában gyönyörködött.

A vér látása ugyanígy a menstruációsképességet szimbolizálta, tehát ugyancsak a szaporodásképességet.

A nő a menstruációnál rendszeresen vért vészit. Ez neki fiziológiai szükséglete, mely ma már reflexesen áll be. Csak-hogy az állatnál menstruáció még nincs is. A menstruáció tehát kultúrproduktum, mint *Forel* is hangsúlyozza s csak a pTéhisztorikum alatt lejlődött ki.

Nézetem szerint a menstreatív vérzés kifejlesztésében főszerepet játszott a him egyén szadisztikus kegyetlensége, mely a női partnert minden koitusznál meggyötörte, megkínozta, egészen, amíg az vérezni nem kezdett.

Ezek a szadisztikus ténykedések tehát vérzéseket idéztek elő, melyek menstruáció ősei voltak.

Látjuk, hogy a szadizmus és mazokhizmus alapjai igen mélyen fekvők és a probléma teljes megoldása átcsap a fiziológia kereteibe.

A következőkben röviden vázolni akarom a fiziológiai megoldást. Ennek alapján lehetséges lesz majd feleletet adnunk a kérdésre, hogy a kínos érzések, hogyan válhatnak szexuális sztimulanssá és hogyan lehetséges, hogy valaki örömét lelje saját vérének vesztésében.

Előzőleg láttuk már, hogy az embernél a vér germinatív terméknek tekintendő. Ami a férfinél a sperma, az a nőnél a menstruális vér.

A menstruáció jelensége azt mutatja, hogy a nő rendszeres periódusokban (átlag négy heti időközökben) vért veszít, melynek mennyisége többszáz cm^3 is lehet.

Hogy a menstruatív vérzés szexuális jelenség, az kitűnik abból, hogy a nemi érés előtt, úgyszintén a széniumban hiányzik. Csupán céljával nem voltak tisztában a legutóbbi időkig.

Újabban több oldalról is felismerték, hogy a menstruatív folyamat lényegileg abortív folyamat: Egy meg nem termékenyített petesejt abortusza.

Ha petesejt ezzel ellentétben megtermékenyítést nyer, és abortusz nem áll elő, a menstruáció kimarad. A terhesség és az ezt követő szülés tehát feleslegessé teszi a menstruatív vérvesztést.

Ennek nyilvánvalóan csak egy oka lehet: A vér a fejlődő embrió szöveteinek táplálására használódik fel és a szülés a 9 hónapon át szünetelt menstruáció kompenzálás folyamatát jelenti.

A női szervezet, tehát kénytelen állandóan protoplazmát küszöbölni ki magából, akár mint menstruális vért, akár mint abortív vért, akár mint életképes újszülöttei.

Az állatnál evvel a csodálatos jelenséggel nem találkozunk: A menstruáció emberi sajátosság.

De épp ily sajátos és érthetetlen fiziológiai szempontból a férfi nemi működése is. A normális férfi átlag mindennap 4-5 cm^3 spermát veszít. Ebben a csirasejteknek milliói vagy billiói foglaltatnak, noha a megtermékenyítéshez csak egyet-egy csirasejt szükséges.

Hogy voltaképpen ez sem szükséges, legfeljebb egy évben egyszer. A mindennapos megtermékenyítésnek nyilvánvalóan semmi értelme sincs. A férfi tehát a csirasejteknek örületes mennyiségét produkálja, amire semmi szükség a szaporodás érdekében.

Ennek az a következménye, hogy a nő minden közösülésnél 4—5 cm^3 spermát adszorbeál, ami a szervezetébe felszívódik.

Újabban olasz fiziológusok mondták ki határozottan, hogy ez az állandó sperma felszívódás teszi a leányos alkatot

asszonyivá, tehát a spermareszorpció nélkül asszonyi konstitúció nem képzelhető el.

A sperma tehát a női szervezetben egy morfogenetikai hatást fejt ki s ezért én a folyamatot még exaktabban akarom leírni.

Az én szempontom alapján a spermareszorpció úgy fogható fel, mint a herék endokrin funkciója a női szervezetben.

Ez lényegileg egészen más, mint a férfi szervezetében lejátszódó belső elválasztása a heréknek. A herék tehát kétféle belső szekrétumot termelnek: Egyet a női szervezet részére, ez a sperma és egyet a férfi szervezetének, egy ma még ismeretlen összetételű hormont.

Ezáltal röviden vázoltuk a férfi és nő fiziológiai-kémiai kapcsolatát, mely a nemi élet következtében jön létre.

Ezáltal értenők is, hogy mi a célja a rendkívüli spermatermelésnek a női szervezet szempontjából. Ez egyszerűen egy endokrin anyag, ugyanúgy, mint a pajzsmirigy vagy a petefészek endokrin anyaga.

A petefészek belső szekréciója csak a leányalkatot tudja megteremteni. Az asszonyi alkat a petefészek és herék együttes endokrin anyagain épül fel.

Kérdés azonban, hogy a férfi szervezetre nézve mi a jelentősége az állandó sperma termelésnek és kiküszöbölésnek.

Egy korábbi értekezésemben, melyet a megfiatalítás problémájáról írtam, megadtam a feleletet erre a kérdésre, kimondván, hogy a férfi állandó spermavesztésének, ill. spermatermelésének semmi köze a szaporodáshoz és ez a nő menstruációjával analog folyamatnak tekintendő.

Ez lényegileg azt jelenti, hogy úgy a férfi, mint a JBŐ, állandóan magasszervezettségű fiziológiai anyagokat küszöböi ki magából s ennek azonos oka van a férfinél és nőnél.

Ez az ok nincs még megnevezve azáltal, hogy az ejakulálációt is menstruatív folyamatnak minősítjük. Ezáltal csupán módunkban áll a problémát egyszerűen megfogalmazni:

Mi a célja a menstruációnak?

Mi a célja az élő szervezetnek ezzel a paradox működéssel; miáltal quasi a legértékesebb anyagokat dobja el magától?

A kérdés még általánosabb formában azt tartalmazza, hogy mi a célja, mi a fiziológiai célja a szexuális funkciónak?

A szaporodás semmi esetre sem fiziológiai cél. Mi a haszna a szexuális funkcióból az azt kifejtő szervezetnek? A felelet két szóban adható meg: A növekvés megállítása.

Ez az a fiziológiai mozzanat, ez a morfogenetikai stabilizáció, a forma és a testnagyság fixálódása, ami az érett kort jellemzi sa gyermekkortól elválasztja.

A növekvés megállásának élettani alapja van tehát és ez nem más, mint a szexuális működés. Legtöbbször a menstru-

atív jellegű szexualitás, amelynek lényege a sperma vagy a oienstruális vér kiküszöbölése. Néha azonban a szaporodás is.

A növekvés tehát az embernél a szexuális működés hatása alatt zárul be. Az állatnál erre nincs szükség. Az állat .morfológiai stabilizációja bekövetkezhetik egyszerűen a fokozott mozgásjelenségek, tehát a fokozott anyag felhasználás hatása alatt.

Az embernek azonban oly hatalmas asszimiláló képessége van, hogy az állandó szaporodás, vagy a germinatív anyagok állandó menstruálása szükséges, hogy a növekvése megálljon.

Az állatnál tehát menstruáció nincs, legalább is a nő menstruációjával analog folyamattal nem találkozunk.

A nő menstruatív vérzése tehát oly életműködés, melyet az ember teremtett meg. Ebben az alkotásban a szádizmus és mazokhizmus voltak a főtényezők.

Minden szadisztikus ténykedés végső célja a vérontás.

Krafft-Ebing definíciója szerint a szadistánál a nemi kékj asszociálva van oly cselekedetekkel, mely lényege a másik nem erőszakos bántalmazása, ütlegelése, testi épségének, tagjainak, veszélyeztetése sőt szétmarcangolása, összeroncsolása, s a vérének látása.

A mazokhista viszont ilyen procedúrákra áhítozik s kielégülést megnyugvást okoz neki a szenvedés, a kín és a ropant vérontás.

Ennek fiziológiai alapja csak az lehet, hogy a mazokhistanak szüksége van a vérvesztésre, hogy szervezete visszanyerje kémiai egyensúlyát.

Minden mazokhisztikus élmény tehát úgy fogható fel, mint törekvés a menstruáció mesterséges előidőzésére. Ha a vérzés nem következik is be, még mindig ilyen irányban hat a szenvedés, a kín is, ami tehát a növés megállításának inkább csak a pszihofiziológiai eszköze volna.

A prehisztikus fejlődés alatt tehát a szadisztikus-mazokhisztikus ténykedés állandó szokás volt s ennek hatása alatt formálódott ki, vált reflexes működéssé a vérvesztés a menstruáció formájában.

Amennyiben ez a folyamat még ma sem teljesen befejezett, a szádizmus és mazokhizmus nem is tekinthető mindenkinél atavizmusnak.

Különösen nem a primitív népeknél s az alsóbb néposztályoknál, ahol ma is univerzális, rendes Szokás, ha nem is a legszigorúbb formájában.

A szádizmus és mazokhizmns tehát nem ellentétes, egymást kiegészítő anomáliák. A mazokhista a *fiziológiai* szenvedésre törekszik, ami csak úgy érhető el, ha saját testét kínozza. Ennek végső célja a *vérvesztés* vagy az *öncsonkítás*. Az öncsonkítás súlyosabb atavizmus, mert ha analog jelenséget keresünk, úgy az állatvilág legalacsonyabb rétegeit kell szem-

ügyre vennünk, Itt ugyanis az *öncsonkítás*, mint az ivartalan szaporodás megnyilvánulása ismeretes. Ezen fokon ugyanis bármely levágott szerv, vagy levált sejtcsoport képes az egész állatot regenerálni. Az embernél kizárólag a germinatív termékek rendelkeznek ezzel a *regenerációs* képességgel.

Ami tehát az embernél az öncsonkítást *illeti*, úgy ez a legsúlyosabb atavizmus, mert az ivartalan szaporodási forma kiütését jelenti.

A cél természetesen itt is a növekvés megállítása.

Szemben mindezekkel a szadizmus csupán pszichológiai szenvedésekre törekszik; ennél fogva finomabb, *emberibb* perverzió, mint a mazokhizmus.

Hogy fogalmat alkothassunk, mennyire nincs kiveszve az emberből a szadisztikus hajlam, álljon bár a kultúra legmagasabb fokán, arra egy társadalmi jelenség: A háború a legpregnansabb bizonyíték.

A háború tömeglélektani, szociológiai alapját a szadisztikus-mazokhisztikus hajlamokban látjuk feltárulni.

Ezek a hajlamok avatták z;erfolyammá a történelmet s avatják mn is a társadalmak életét.

A háború tehát szadisztikus-mazokhisztikus hajlamok szociális megnyilatkozása s mint ilyen, a társadalom növekmegállító (menstmatív) folyamatának tekinthető.

A szadisztikus és mazokhisztikus jelenségeknél is visszatartóbbak azok a lelki atavizmusok, amiket akoprofágia név alatt foglalunk össze. Ezek talán a legundorítóbb pszichoatavizmusok, de egyszersmind — burkolt formáikban — a legelterjedtebbek is. Enyhe megnyilatkozását a trágár, triviális szavak kedvenc használatában, a koprofág *káromkodásban* láthatjuk.

A káromkodás majdnem mindég lappangó koprofág hajlamokat árul el.

Másodfokú koprofágiának nevezhetnek, amikor az egyén undorító, mocskos anyagokkal, saját vizeletével vagy ürülékével bekeni magát, azzal játszik, pancsol s ez esetleg szexuálisan ingerli, izgatja, erekciót létesít nála vagy éppen kielégülést okoz neki.

A tulajdonképeni koprofágia esetében a beteg meg is eszi az ürüléket.

A koprofágiát tehát úgy definiálhatjuk, hogy lényege a bomlási termékeknek, ürülékeknek táplálékszerű elfogyasztása s a nemi izgalomnak vagy kielégülésnek ezáltal való előidézése vagy fokozása.

Itt tehát az ürülékek képezik a szexuális stimulansot, éppúgy, mint az algolagnianál a *kín*.

Az állati tervezet ürülékei, mint tudjuk, háromfélék lehetnek: Gázneműek (széndioxid) cseppfolyósok (vizelet, verejték) és szilárdak (bélsár).

Egy sajátos körülményre akarok most rámutatni.

Arra, hogy a gáznemű bomlási termék, széndioxid, nem undorító anyag, annyira nem, hogy nemcsak normális alkatrésze a levegőnek, hanem vizes vegyülete, a szénsavas víz, közismert élvezeti cikk.

Ugyancsak jelentős alkatrésze a széndioxid a dohányfüstnek is, ami szintén egyike a legelterjedtebb élvezeti szerekeknek.

A széndioxid tehát egy olyan bomlási termék, egy olyan *ürülék*, amit állandóan belélegzünk a levegővel, vagy élvezeti, ingerlő anyagul használunk a szénsavas fürdő-, vagy ivóvízben és a dohányfüstben.

De rámutathatok egy még sajátosabb körülményre is. Legismertebb élvezeti szereink, a koffein, (a kávéban) a thein, theophyllin (a teában) a theobromin (a kakaóban és csokoládéban) vegytanilag a húgysavcsoportba tartoznak, más néven a purin vegyületek közé. Rokonok ugyanis a purinnal, melynek származéka aztán a trioxipurin, a húgysav. A húgysavból két molekula Carbamid (húgyanyag) hasítható le.

Élvezeti szereinknek ez a kémiai elemzése mindennél többet mond.

Nyilvánvaló, hogy a koffein, thein és theobromin élvezeténél a vizelet koprofágiájával állunk szemben s az ilyen tartalmú italok a vizelet utánszármazékainak vagy mondjuk, művizeletnek tekinthetők. Az állati vizelet természetesen bonyolódottabb összetételű. Ezek csak a leglényegesebb alkatrészek.

Hasonló eredményre jutunk, ha a többi élvezeti cikket vesszük elemzés alá. Ugyanis a nikotin, morfin, kodein, kokain s a többi elterjedt alkaloida is, mint pyridin és pyrrol-származékok, a vizelet és bélsár jellemző anyagainak rokonai.

Ezek mind keserű ízűek, vagy rossz szagúak, mérgező hatásúak, sőt éppen a legnagyobb mérgek.

Mégis ezek képezik az élvezeti szereinket.

Élvezetüket — nézetem szerint — kémiai eszközzel végrehajtott mazokhisztikus cselekedetnek kell tekintsük s így a szenvedély alapja, ugyanúgy mind mazokhizmusé, a belső szexuális mechanizmus tökéletlensége, illetve fejlődési hibája.

Egyébként közismert, hogy mindezek az alkaloidok és purinanyagok szexuális sztimulánsok s a nemi inger legjobb fokozói.

9. §.

Az autoerotizmus fogalma azokat a jelenségeket öleli át, melyek lényege, hogy az egyén önmagát elégit ki. Evidens,

hogy az autoerotisztikus ténykedés legtöbbször szükségproduktum. Az egyén faut de mieux onanizál.

Ilyenkor nincs is kapcsolatban pszihés elváltozással s nem is tekinthető pszihoatavisztikus nyilvánításnak.

Az autoerotizmus a nők között jobban elterjedt, mint a férfivilágban. Oka ennek az, hogy a nők házasságon kívüli nemi életét a társadalom szigorúbban bírálja el, mint a férfiakét. Az a férfi, aki nőtlen létére nemi életet él s rendszeresen közösül, úgyszólván mentes minden elítélés alól. A társadalom ebben nem lát oly cselekedetet, mely a férfi értékeit degradálja vagy éppen megfosztja őt a jogától, hogy később meg-nősüljön.

Ellenben ha a nő házasságon kívüli szerelembe kezd, a közvélemény mintegy kiközösíti a »tisztesleges« társaságból s bukott nőnek, erkölcstelen személynek minősíti.

Kétféle társadalmi morál van tehát: külön férfiak és külön nők részére. A nők szexuális morálja aránytalanul szigorúbb és ennek következménye, hogy a női nem túlnyomó része el van zárva a rendes nemi élettől mindaddig, amíg nem sikerül a férjhez menetel. Ez a többség képezi a tisztességes nők osztályát s ez a rész van menthetetlenül kiszolgáltatva az autoerotizmusnak, esetleg homoszexuális viszonyoknak vagy a perverzióknak.

A nő önkielégítő nemiségét ugyanis a közvélemény nem sújtja ítélettel, egyszerűen azért, mert nem áll módjában konstatálni.

A női társadalom másik része aztán leszámol a közvéleménnyel, a társadalmi kiközösítettséggel lemond a jogáról, hogy családanya lehessen, tehát emancipálja magát a szaporodás alól, ugyanígy mindennemű munka végzése alól a társadalomban s kizárólag a nemi képességéből, ill. szexuális alkatának kihasználásából él meg. Ez a rész a prostitúció.

A nyilvántartott nők csak kis részét képezik a prostitúciókolosszális szervezetének. A burkolt prostitúció, különösen kulturállamok nagyobb városaiban oly kiterjedt és nagyszámú, hogy lehetetlen róla statisztikai adatokat készíteni. Lehetetlen már csak azért is, mert legtöbbször a művészet, színészet, tánc, artisztikum, vagy más kulturjelenség leple alá rejtőzik.

Nagyobb városokban a szabad nemi életet élő nők száma legalább akkora, mint a tisztességes nőké.

Mindenesetre éles határt felállítani tisztességes nő és tisztességtelen közt igen nehéz feladat.

Bloch a prostitúciót úgy definiálja, hogy mindazok az elemek idetartoznak, akik a szexuális ténykedésükből élnek meg s pénzért bárkinek, személyválogatás nélkül átadják magukat, hogy az szexuális kielégülésül felhasználja őket.

A definíció kétségtelenül magábazárja az átlagos értelemben vett prostituált elemet. De tekintetbe kell vennünk, hogy

mily nagy lesz azoknak a száma, akik nem oszthatók be a *Bloch-féle* kategóriába, mégis a társadalom nem számítja őket a házasságképes elem közé sem. Ezek az átmenetet képezik a két szélső elem közt.

idetartoznak mindazok, akik nem válogatás nélkül, tehát nem bárkinek adják oda magukat, hanem a finansiális szemponton kívül fiziológiai és fiziognómiai szempontokat is érvényesülni engednek.

Artisták, táncosnők, énekesnők, színésznők, növendékek, tanulók, hivatalnoknők s más egyéb megszámlálhatatlan foglalkozást űzők nagy csoportja tartozik ide.

Ez az elem tehát nem »tiszteséges«, mert nő léte házasságon kívül szerelmet enged meg magának.

Viszont azonban a legszigorúbb erkölcsbíró által sem sorolható a prostituált kategóriába, mert nem a szexuális díjazásból él, hanem polgári keresményéből. S esetleg el sem fogad semmiféle anyagi ellenszolgáltatást. Főként pedig teljesen egyéni ízlése alapján választja ki a kedvesét, tehát akár hányszor a legőszintébb szerelem játsza a vezérszerepet s a házasságnak csupán másodrendű akadályai vannak.

Fel kell említsük végül, hogy a tisztességes nők, akik férjnél vannak, akárhányszor sokkal több szexuális szabadságot engednek meg maguknak s esetleg kizárólag a fiziológiai kielégülést keresik illegitim utón.

A kérdésre tehát, hogy szociális szempontból kit tekintünk tisztességes nőnek, a következőben adhatjuk meg a feleletet: Tisztességes az a nő, aki olyan nemi életet él, ahol meg van a gyermek létrejöttének a lehetősége.

Tisztességtelen nemi életnek viszont az tekintendő, ahol a szaporodás lehetősége eleve kizárt.

Mindebből levonhatjuk azt a konklúziót, hogy a nők részére kiszabolt súlyosabb morálnak két következménye van: A prostitúció, burkolt és burkolatlan formájában; másodsor a tisztességes nők osztályában a fokozott hajlam perveziókra, homoszexuálításra, különösen pedig autoerotizmusra.

Távolról sem akarom azt állítani, hogy a prostitúciónak más okai nincsenek. Vannak. Ilyen pl., hogy a nőnek nincs szüksége különleges állapotra, erekcióra, hogy a nemi működésben részt vegyen.

Ilyen ok az is, hogy a nő nemi ösztöne fiziológiaibb, tehát kevesebb lelki elemet követel meg s így jobban összeegyeztethető a válogatás nélküli szerelemmel. Ezek azonban csak másodrendű motívumok.

A nő tehát jobban hódol az önkielégítésnek, mert jobban el van zárva a rendes nemi élettől, mint a férfi.

A nemi élet egészen más hatással van a férfi szerveze-

téré, mint a nőére. Azt mondhatjuk, hogy a nemi funkció *antagonisztikusan* hat a nemeknél. Ennek magyarázata nézetem szerint a következőkép vázolható:

A sejt asszimilációs képessége a maghoz van kötve. Mag exstirpáció után a sejt asszimilálni nem képes. A sejtmag *tehat* az asszimilációs erő raktára.

A spermiogenezis lényege egy *plazmakiküszöbölési* folyamat. A kezdetleges spermatocyták és préspermidák még nagyon bőveken plazmában. Ezek a plazmarészek azután fokozatosan lelökődnek. A befejezett spermium csak nyomokban tartalmaz plazmát. A csirasejtképzés *fiziológikns bomlási termékei* tehát a herében — plazmaszerűek. Hypotézisünk az, hogy ezek a plazmikus (negatív) bomlási termékek alkotják a here hormonját és ezek raktározódnak fel a Leydig sejtekben.*

Ezzel szemben az oviogenezis lényege egy *magkiküszöbölési* folyamat. A sorozatos oszlások alkalmával mindig magban bővelkedő részek válnak le a csirasejtről s a befejezett ovium majdnem kizárólag protoplazma állományú. A csirasejtképzés *fiziológikus bomlási termékei* tehát a petefészekben — magszerűek; (pozitívek). Hypotézisünk, hogy ezek a magszerű (pozitív) bomlási termékek alkotják a petefészek specifikus hatóanyagát s fejtenek ki specifikus morfogénikus hatást, mely a nőies alkatot megteremti.

A szexuális funkció alkalmával a férfi csirasejtjeinek nagy tömege a női szervezetbe kerül és ott felszívódik.

A női szervezet tehát /izar/szerű (pozitív) fiziológiai anyagot nyer. A férfi ugyanazt veszti. A nemi élet következtében tehát a férfi szervezetében negatív anyagok, a női szervezetben pozitív anyagok halmozódnak fel.

A nemi élet következtében tehát a nő asszimilációs képessége fokozódik. A férfié fogy.

10. §.

Még elterjedtebb az önkielégítés a gyermekeknél, ahol majdnem kizárólagosan ilyen szexuális nyilvánulással találkozunk.

Mielőtt vizsgálat alá vehetnők az infantil autoerotizmust, meg kell feleljünk a kérdésre, mi az oka, hogy a gyermeknél egyáltalán *van* erotikus megnyilvánulás?

Hogyan lehetséges, hogy a normális gyermeknek rendszeres szexuális impulzusai vannak, amelyek rendszeres, autoerotisztikus kielégítést nyerne?

*Erre vonatkozólag I. Yoshitaka Kitahara: Über die Entstehung der Zwischenzellen der Keimdrüsen: *Die Zwischenzellen sind Speicherer und Vermittler der im generativen Gewebe gebildeten Stoffe.* (Roux Archiv f. Entw. raech. 1923).

Régebbi szerzők, *Lombroso*, *Krafft-Ebing*, *Forel* is említenek fel eseteket, ahol alig pár esztendőes gyermekek rendszeres nemi ingerekkel bírtak.

— Az ilyen egyének azonban öröklés útján terhelt pszichopathák — írja *Forel* egy eset kapcsán, ahol pár esztendőes fiú rendszeresen közösült nővérével.

Degenerált jelenséget lát *Krafft-Ebing* is a gyermek nemi életében.

Ez egyént felfogás. Erről egyelőre nem lehet vitatkozni.

De az újabb adatgyűjtők és gyakorlati kutatók, // *Ellis*, *Schrenck-Nolzing*, *Freud*, *Släckel*, *Jung* s a pathoneurologia többi szaktekintélye, az esetek számos ezrei alapján konstatálták, hogy a gyermekek rendszeres nemi ténykedése, tekintet nélkül arra, hogy patológikus vagy nem patológikus, tényleg fennáll.

Nem ritka kivétellel van tehát dolgunk, mint a régiek hitték, nem kivételesen elfajult gyermekroncsok szörnyű szimptomája a nemi ingerelhetőség.

Majdnem minden gyermeknek rendszeres szokásával állunk szemben s ha tehát ezt a priori degenerációs tünetnek minősítjük, úgy minden gyermeket degenerálnak minősítettünk.

En részemről nem tiltakozom a két ellentétes nézet ilyen összeolvasztása ellen. Nekem semmi kifogásom nincs az ellen, hogy azt mondjuk, hogy a nemi inger minden gyermeknél meglévő, normális beteges tünet, elfajulási szimptóma.

Én csupán a struccpolitika ellen tiltakozom, amely egyszerűen nem akarja tudomásul venni, hogy infantilis szexualitás van és pedig minden normális gyermeknél. A gyermekek legkülönbözőbb típusait elemeztem s csak 1-2%-ában tudtam csak szexuális mentességet konstatálni.

Kérdés már most, mi az oka az infantilis nemi életnek s mik a következményei.

Nézetem szerint a gyermeket az agyonnevelés hajszolja bele a nemi életbe. A mai rendszer agyondolgoztatja a gyermeket, tehetségét kiuzsorazza, munkába állítja.

A mai gyermek átlag 5 óra hosszat ül az iskolapadban, ahol nehéz szellemi munkát végez és testi fenytéseket, szidalmakat, fenyegetéseket kap. A mai iskola a gyermeket szellemi munkára terrorizálja. Otthon ez a terror folytatódik és ilyen hatás alatt a gyermek újabb 2-3 óra hosszat kénytelen szellemi munkát végezni, amíg a házi leckéit elvégzi. Ezzel korántsem szabad még a napja. Mert vagy gazdag és akkor francia, német, zene, rajz és táncórák hosszú tortúrái várnak rá; vagy szegény és akkor cselédmunkát végeztetnek vele.

A gyermek tehát a mai nevelés mellett 8-10 óra hosszal robotol, végzi a legsúlyosabb és legrendszeretlenebb szellemi munkát, minden remény, élvezet nélkül, túlnyomólag a fenytések hatása alatt.

Mi ennek a következménye, ha nem egy pszihés túlerőtetés, neuropatikus alkat, hisztéria, funkcionális elfajulás és. koraérettség sőt koravenség, s ami mindezek kísérője, az ingerlő szexualitás felébredése.

A gyermek célja a fejlődés. A mai pedagógia nem veszi észre, hogy a gyermek szellemi fejlődése nem tűri meg az iskolák dogmatikus levegőjét és adathalmazó, lexikus fecsegését.

A mai gyermek fejében rettenetes káosszá olvad össze az óhéber mitológia, a modern deskriptív természetrajz, a háborúk és királyok végnélküli krónikája, az ősbárók hadműveletei, a latin, német, görög, francia és egyéb nyelv és irodalom s az antik vallások szelleme, meg az exakt természettudomány.

A gyermekkel mindent meg akarunk tanultatni s a gyermek mégis a 10-12 évi iskolázás alatt esetleg egyetlen egy lelki élménnyel, egyetlen önálló gondolattal sem gyarapodik.

A gyermeknek tehát hiába verték a fejébe a kultúra szürke fényképeit, mert az halott maradt s az életben hasznát nem veheti.

Ilyenfajta gondolatokon egyébként már régen átment a zseniális *Rousseau*, ki halhatatlan munkájában írta meg, hogy. a természetes fejlődés többet ér, mint a forszírozott fejlesztés.

Hiszen a gyermekkor az állandó szellemi alkotás kora. Minden magárahagyott gyermek, ha a degeneráció még nem bélyegezte meg és nem lebeg előtte a szellemi igavonás rémképe, igazi intuitív lángelme,, aki a legnagyobb problémákat játszva megoldja.

Ismeretes, hogy a nagy szellemi munkások legnagyobb gondolatai majdnem mindig a gyermekkorból származnak s később egész életük nem egyéb, mint fiatalságuk egy nagy gondolatának megvalósítása.

Mi tehát a teendő ?

Arról bajos volna lemondani, hogy a gyermek iskoláztatást nyerjen. Ez természetes.

De számolni kell a gyermek sajátágaival. A gyermek fejlődő szellem, akit nem lehet dogmatikus formában oktatni,, bármily evidens tudományos tételről is van szó.

Még kevésbé szabad a gyermeket *sematikus*, sablonozó; munkával meggyötörni. Elszörnyedve gondolok arra, hogy hány hosszú regényt kivonatoltatnak ki; hány hőskölteményt tanultatnak be s számolási és nyelvyakorlási feladatok mily végnélküli sorát rójják a gyermekekre.

Ezzel teljesen fel kell hagyni.

A nevelés álljon eszmecseréből vagy magyarázathból. Elégítsék ki a gyermek érdeklődését, keltsék fel kíváncsiságát, nyújtsanak alkalmat állandóan az önálló gondolkodásra s így akkor a »tanulás« élvezetessé válik a gyermekekre.

Ez természetesen csak akkor lehet, ha pszichológusok tanítanak, akik érdeklődnek a gyermek szelleme és fejlődése iránt, a mai pedagógusok legnagyobb része az élettől meggyötört embergyűlölő.

A gyűlölet pedig nem jó mester s a fenyegetés és kínzás nem jó ambicionáló eszköz.

Ha majd sikerülni fog a gyermeket teljesen mentesíteni, a szellemi sablonmunkától s nevelés kizárólag abból fog állani, hogy a gyermek intuitív szellemének témát és problémát adnak, akkor elvárhatjuk a gyermektől, hogy a nemi érzésektől mentes legyen.

Anyagi kényelem, biztonság, nyugalom, szellemi pihenés, vagy élvezetes szellemi munka, jólét és sportszerű testi munka ezek a gyermek fejlődésének előfeltételei.

A gyermek fejlődő lény. A fejlődés előfeltétele, hogy az élete kellemes, élvezetes legyen.

A gyermek a kényelem, biztonság és az élvezet maximumát addig kapja osztályrészül, amíg az anyatesten belül van.

Mint tudjuk, ezalatt az idő alatt a fejlődésnek hihetetlenül hosszú útját futja meg.

Minél inkább meg tudjuk adni azt a kényelmet a gyermeknek a születés után is, tehát minél élvezetesebbé tudjuk tenni a gyermek életét, annál inkább szabad útja van a fejlődésnek.

A gyermek minden önszántából végzett munkáját valamit diffúz kéj uralja. Mintha ez az *élvezet*, amely a felnőtt-nél a szexuális élvezés rövid perceiben van összetömrítve, a gyermeknél szét volna osztva az élet összes megnyilvánulásaira.

A gyermek minden önkéntes tevékenysége élvezszerű, s csak az ilyen működés szervfejlesztő.

Az a szellemi működés tehát, amely élvezetes, az csakugyan a szellemi fejlődés alapját képezi.

A forszírozott, erőszakolt agymunka viszont degeneráló hatású.

Világos tehát, hogy a gyermeknek a fejlődéshez élvezésre van szüksége.

Ha ezt nem kapja meg a szellemi és testi munkájában, úgy kénytelen a nemi életben felkeresni.

Mindaddig, amíg a neveléssel kínossá tesszük a gyermek napi munkáját, mi magunk kergetjük az autoerotizmus karjaiba.

Ha tehát a mai nevelést fenn akarjuk tartani, igazat keli adjunk *Freud-nak*, aki felismerte, hogy ha a gyermek nemi élvezését is erőszakkal elfojtjuk, menthetetlenül jönnek a pszichózisok,

11. §.

Fontosabb ránk nézve az autoerotizmus akkor, amidőn nem szükségproduktum.

Számos esetben az egyének módjában állna a közösülés, mégis nem azt választja, hanem az önkielégítő formát.

Sajátos jelenség ez tehát, melynek lélektani alapjai a nárcizmussal függnek össze.

Nárcissos a görög mitológia csodaifja volt, aki naphosszat ült a tó partján és a víz tükreben önmagát bámulta. Reggeltől napestig gyönyörködött saját testének szépségében s nem hallotta a madarak énekét, nem látta a csodaszép virágokat s nem vett tudomást a nimfák és istennők csábító mosolyáról.

Nem látott, nem hallott, nem mozdult, nem evett, csak saját szépségétől lenyűgözve ült és nézte a képmását, míg végre a halhatatlan istenek akarata elszólította Hádesz birodalmába. Róla nevezik ma is azt a csodálatosan szép virágot nárcisznak.

Ez a görög mithosz Nárcissos ifjúról s roppant érdekes konstitúciót örökített meg számunkra. Látjuk, hogy a nárcisztikus jellem a görögök előtt sem volt ismeretlen s valószínűleg még gyakoribb volt akkor, mint napjainkban.

Ma különösen a szkizofrén kórnál figyelhetjük meg a kirívó nárcisztikus vonást. A szkizofrén pl. lábujját csókolgatja, vagy kezét, vagy tükörképét, ezzel adva tanújelét önmaga iránt érzett vonzalmának.

De meg van a nárcisztikus vonás a neurasztiheniánál és hisztériánál is, bár nem olyan tisztán.

Ezek a kórformák, vagy az ilyen típusú normális jellemek csakugyan a leginkább diszponáltak az önkielégítésre.

Ha mármost a nárcizmus élettani alapját keressük, úgy kétségtelen, hogy itt is az ember világrahozott hermafrodita alkatára bukkanunk.

A nárcisztikus jellemen megvannak a him és női erotikái hajlamok s valahogy állandóan egyensúlyban tartják egymást. Az ilyen egyén tehát sem nőkhöz, sem férfiakhoz riern vonzódik, mert nem szorul kiegészítésre.

Jelleme tehát *neulroszexuális-nak* volna nevezhető, ellentétben az *amfoszexuális* hermafroditával, aki férfiakhoz és nőkhöz egyaránt vonzódik.

Látjuk tehát, hogy a jelen négy típusban lehet erotizált. Lehet ugyanis: 1. Normális, azaz heteroszexuális. Ekkor a férfi csak nő iránt, a nő csak férfi iránt vonzódik.

2. Homoszexuális, amidőn a férfi csak férfi iránt, a nő csak nő iránt tud szexuálisan érdeklődni.

3. Amfoszexuális, vagy hermafrodita, amidőn az egyén »bármely nemű egyénben megtalálhatja a nemi tárgyat.

A történelem előtti időkben voltak tényleges hermafroditák is akiknél tehát a him és női szexuális apparatus egyaránt ki volt képződve.

Ezek az egyének egyaránt képesek voltak tehát a nő szerepét játszani és a férfit, tehát fiziológiailag is hermafroditák voltak.

Ma is vannak ugyan fiziológiai hermafroditák, különösen a nők között, mindamellett az egyik típusu nemi szerv csökevényes szokott lenni, úgyhogy erekcióképes ugyan, de a megfelelő csirasejttermelés hiányzik.

A mai amfoszexuális egyének csak pszihikailag hermafroditák;

4. A neutroszexuális típus: Prehisztorikus őse szintén hermafrodita.

Ez a típus azonban sem mint férfi sem mint nő nem közösült, mert önmagát termékenyítette meg s így nem volt szükség a másik félre.

A nárcisztikus jellem tehát úgy tekinthető, mint lelki atavizmus az ősi neutroszexuális hermafrodita típusra. Az állatvilágban ma is számos példát találunk a neutroszexuális jelenségre és számos állatfaj ma is parthenogenetikus úton, azaz szűznemzéssel szaporodik.

12. §.

Áttekintő képet kaphatunk ezután a szexualitás lélekfejlődéséről

Látjuk, hogy a kéj, az élvezés mindenütt azokat a jelenségeket kíséri, melyek az élő szervezet fejlődésével, növekvésével, az élő anyag szintézisével függnek össze.

Legdiffúzabb formájában van meg az élvezés az embriónális stádium alatt, ahol megszakítás nélküli érzelmekísérője a magzatnak egészen a megszületésig.

A gyermek élete is csupa diffúz élvezés, minden önszántából végzett mozgása, minden pszihés vagy izom működése a kéj jegyében folyik le.

A csecsemő örömtől kipirult arca, mikor az emlőből a tejet szívja, a gyermekek ujjongása a játékaiknál: mind ugyanannak az érzelmenek a diffúzabb, koncentráltabb jelentkezéséről tanúskodik.

A legkoncentráltabb formájában jelentkezik a kéjézés a férfi szexuális működésében s itt már többé nem az önfélesztésnek, nem a szervezet saját felépítésének, hanem a germinatív anyagok szintézisének kísérője.

Nevezhetnök tehát az élvezetet, vagy kéjézés a fejlődés a növekvés érzésének, vagy a vegyi szintézisek érzelmi kísérőjének.

A kínos, kellemetlen érzelmek viszont a diszociáció, az elbomlás érzelmi következményei.

A kínos, forszírozott funkció a szervdegeneráló.

Az élvezetes, gyönyört okozó a szervfejlesztő.

A normális egyén fejlődése befejeződik a pubertással.

Szervezetének innen kezdve nincs szüksége, hogy önmagát építse.

Az az élvezés tehát, mely a gyermeknél még szét volt szórva az összes életműködésre, a felnőttél összevonódik, tömörül a nemi élvezés perceibe.

Láttuk aztán, hogy a férfi és női szervezet növekvés-megállító mechanizmusa kémiai.

A gerrainativ anyag leadása végzi ezt a szerepet.

Ahol ez a mechanizmus hibás, fejlődésben visszamaradt, s a germinativ anyagok ezt a szerepet betölteni nem tudják, megindul a fiziológiai vagy pszihofiziológiai mechanizmus, mely a robotolás, önsanyargatás, forszirozott munka, aszkézis, mazokhisztikus önkínzások, s egyéb atavisztikus eszközök Használatával akar célt érni s a disszociációkat egyensúlyba juttatni a szintézisekkel.

De láttuk, hogy nem ezek az egyedüli atavizmusok az ember életében. Kivétel nélkül mind felelevenedhetnek, kiúthetnek azok a prehisztorikus szokások, sajátságok, melyek az őskor emberének nemi életét jellemezték.

Hosszú út volt az, amíg az állat emberré fejlődött s e folyamat lényege az állat jelentéktelen nemi képességének fölfejlődése volt az emberi nivóra. Amíg a szexuális potencia ezt a hosszú utat befutotta, a furcsa és groteszk segédeszközök hosszú sorát használta fel, melyek ma is megnyilatkoznak az atavisztikus jellemeknél.

A perverziók, a hermafrodita nemiség, a szadizmus, az exhibíció, mind ilyen prehisztorikus *maradvány, vagy* atavizmus.

Láttuk, hogy a törzsfejlődésben, talán többször is szerepelt a hermafrodita alkat s az ősi idők legelején kellett szerepeljen, a parihenogenetikus is.

A gyermek tudata, az infantil pszihikum, amidonna perverziók és anomáliák igazi kincsesbányájának mutatkozik, elárulja, hogy a prehisztorikus fejlődéssel analog folyamaton megy át.

Ugyanúgy, ahogy az embrió kénytelen befutni azt a hosszú utat, mely az egysejtű állapottól az anthropoid alkatig vezet, kénytelen tehát az egész állati törzsfejlődést végigcsinálni az anyatestben, a gyermek fejlődése azokon a tekervényes utakon vezet át, melyeken az ember végigment a történelem előtti fejlődés folyamán.

Amidőn tehát a gyermek szexualitása felébred, mindig perverz és atavisztikus, ugyan úgy, ahogy egész lelkülete primitív archaisztikus, anthropomort, szóval prehisztorikus.

A szexualitás betegségei tehát mind az infantil fejlődési zavaraihoz függnek össze s az infantil alkat perszeverációján alapulnak.

Függelék.

A két tanulmány talán túlabstrakt fejtegetéseiből egy gyakorlati, mondhatnám orvosi konzekvencia tűnik elénk. Vizsgáltuk ugyanis a szexualitás fejlődési mozzanatait.

De nem vetettük fel a kérdést, hogy mennyiben fejlődési tényező maga a szexualitás? Hiszen a gyermekkor, a serdült- és az aggkor épen szexuális kvalitásokban különböznek egymástól.

Ugyancsak nem vetettük fel a kérdést, hogy az elmebajoknál és neurózisoknál mennyiben állhat fenn szexuális alap?

Mennyiben lehet a szexuális élet aetiológiai momentum?

S mennyiben lehet terápiás eszköz ?

Kétségtelen, hogy az exakt élettan in toto *ignorálta* a szexuális jelenségeket, s csak annyiban foglalkozott velük, amennyiben azok szaporodással függnék össze. De nem foglalkozott a szexualitással, mint *energiaforrással*. Már pedig közismert tény, hogy minden szellemi és fizikai energiánk három *nem aequivalens* forrásból származik: A táplálkozás, a nemi élet és az alvás folyamataiból; s tévedünk, ha azt hisszük, hogy a nemi élet a legaelkülözhetőbb ezek közül.

A nemi élet talán egyedüli energia forrása az embert speciálisan jellemző társadalmi munkaképességnek.

Ezt a tényt ismeretelméleti szempontból vizsgálva, megdöbrentő kép tárul szemünk elé.

Azok a gátlások, melyek a nemi élet ellen irányulnak, visszatükröződnek az egyén minden cselekedetében.

Az egyén minden munkájánál hasonló mérvű gátlásokat tapasztal, mint amilyenekben szexuális hajlamai részesülnek.

Abban a pillanatban, amidőn a nemi *élet* (exogén vagy endogén okokból) teljesen lehetetlenné válik, az egyénre nézve minden lehetetlenné válik, ami társadalmi munkáját, terveit, szerepét *illeti*.

A szexuális tehetetlenség tehát, még akkor is, ha akaratlagosan létrehozott, egy *akarati tehetetlenséget*, egy *akarathiányt* létesít s létrehozza az abszolút típus asthenicust.

Az egyén társadalmi érvényesülésére nézve nincs tehát veszélyesebb, mintha szexuális impulzusai (külső vagy belső) gátlásokban részesülnek.

De talán veszélyesebbek más szempontból az egyén érdekeire azok az orvosi törekvések, amelyek a nemi életei minden gátlás alól fölakarják szabadítani s pszihotherápia. címen mindenkit szuggesztív nevelésben részesítenek — szatiro- és nimfomániára.

Ezek a törekvések nem vetettek számot a túlzott, a potenciával arányban nem álló nemi élet degeneráló hatásával.

A túlzott nemi élet ugyanis, nem hogy erőt halmozna föl, hanem erőt fogyaszt, sőt degenerálja éppen az egyén szexuális berendezését, sőt egész szervezetét, tehát a kérdéses munkaképességet is.

Részemről a szexualitás rendszeresített túlhajtottságában aetiologiai momentumot látok, bármilyen degenerációs folyamatról van szó. Elsősorban aetiologiai momentumot látok akkor, ha az öregség titokzatos pathogenezisét kutatjuk.

De talán nem is időszerű ennek a problémának a boncolása.

A jövő fiziológiájának, a jövő fejlődéstanának, antropológiájának, a jövő *Darwinizmusának* misztikus tengelyproblémája a szexualitás, mely évszázadzredek alatt annyira tengelyévé vált az emberi életnek magának, s mely ismeretlen rugóként szerepelt az Ember kibontakozásánál és fejlődésénél.